

העלון יוצא לעילוי נשמת
מדיאנה נגי'מה בת
חינה לבית וזאן ע"ה,
ובעלה מיקיץ
כצאני בר רחל ע"ה

שיעורו השבועי של מרן ראש הישיבה
רבנו מאיר מאזוז שליט"א

בבית הכנסת "אהבת התורה - איש מצליח"
רחוב הרב עוזיאל 43 ב"ב

בשעה 20:00

בית נחמן

מוצ"ש פרשת וארא, כ"ט שבט תשע"ט

נושאי השיעור:

מגדולי ישראל: הבבא סאלי זיע"א ורבי יצחק כדורי זיע"א. ב. ברכה על גלידה בסעודה (המשך). ג. קריאת תהלים בזמן שיכול
ללמוד גמרא וכיו"ב (המשך). ד. לאכול בשר חלק (המשך). ה. דין ערלה בפלפל. ו. ברכת הברק והרעם. ז. אכילת ארטישוק.

ניתן לשמוע
בשידור ישיר את
שיעורו של מרן שליט"א
בערוץ קול ברמה.
או ב'קול נאמן':
079-9-367-367
או ב'קול בית נחמן':
079-9270505

"ומברכתך יבורך בית עבדך לעולם"

א. שבוע טוב ומבורך. חזק וברוך (לר' כפיר פרטוש ואחיו הי"ו על השירים
"אל לך א-ל יחיד" ו"מעוזי").¹ השבוע ביום ד' בשבט האזכרה של רבי ישראל
אבוחצירא ע"ה. מספרים עליו שפעם בגיל שש חזר מבית הספר כעוס, ואביו
שאל אותו: למה אתה כועס? אמר לו: ילד אחד הרגיש אותי וקיללתי אותו.
אמר לו אביו: תשמע, אתה לא תקלל בכלל, כי יש לך כח חזק מאד, ואם
תקלל זה מתקיים רח"ל, לכן תברך תמיד. ומאז לא הוציא קללה מפיו, אלא
היה מברך תמיד. הנסים שמספרים עליו מעל ומעבר, ובדורות שעברו לא
שמענו אותם. אמנם היו כמה אחדים, אבל בכמות כזאת ובעדויות כאלה
(ואני יודע לפחות אחד או שנים מהם) זה מדהים.

במה האריך ימים רבי יצחק כדורי ע"ה?

ב. הלילה (אור ל"ט בטבת) האזכרה של רבי יצחק כדורי ע"ה, שחי לפחות
מאה וחמש שנים.² ועד יומו האחרון דעתו היתה צלולה. לקחו אותו
לבית חולים, ואמר להם: אני הולך הביתה לכתוב קמיעות, מה

1. השיר "מעוזי" אני תמיד אוהב ששרים אותו בבית, כי המחבר רבי
רפאל ענתבי מארם צובא היה משורר אמיתי, וכל פעם שאני קורא
את השירים שלו אני רואה רוח של שירה, כי לא כל אחד יכול לשורר
ולעשות חרוזים. כתוב בגמרא (הולין צ"ה ע"ב) "אל תהי שוטה בחרוזין",
כלומר אל תכתוב חרוזים של שטות. אמנם בגמרא כתוב "אל תהי
שוטה, בחרוזין הוא סימן", אבל יש מי שפסק ככה... הוא כתב
שיר על קריעת ים סוף כ"כ יפה, גם החרוז גם הצלצול
והתוכן מיוחד במינו. יהדות ארם צובא יהדות מיוחדת,
והיה להם בית כנסת עתיק שיש שם מצבה שכתוב
בה "עד כאן הגיע יואב בן צרויה". ואומרים שגם
בבית הכנסת העתיק בג'רבא יש דבר כזה. אבל
אני חושב שארם צובא זה המקורי ולא של ג'רבא,
למה? כי מה יש ליואב בן צרויה לעשות בג'רבא?
אבל בארם צובא כתוב "בהצותו את ארם נהריים
ואת ארם צובא, וישב יואב ויך את אדום בגיא מלח
שנים עשר אלף" (תהלים ס"ב). ואולי המצבה הזאת
הועתקה משם והעבירו אותה. או שהסיפור לא מדויק,
וכמה פעמים ראינו שסיפורים עוברים מעדה אחת לשנייה.
למשל בג'רבא אומרים שאם לוי גר שם במשך שנה ימות, ולכן לוי

שהגיע לג'רבא כל ששה חודשים חוזר הביתה, ואומרים שזו מסורת מזמן עזרא הסופר
שבא לקחת לויים לבית המקדש. ואמר לו: אתה מבטיח לנו שלא ייחרב שוב? אמר
להם: אני לא יכול להבטיח דבר כזה. ואדרבה בנבואה של זכריה כתוב שייחרב, "פתח
לבנון דלתיו ותחלף אש בארזין" (זכריה י"א א'), והגמרא (יומא ל"ט ע"ב) אומרת ש"לבנון"
זה בית המקדש "ותאכל אש בארזין" שיישרף באש. אמרו לו לעזרא: אם ככה תעזוב
אותנו. (תראה איך בני אדם קשורים למקום שלהם. ג'רבא שהיתה מלאה עקרים אפ"כ כנח
להם לשבת בה ולא לעלות לארץ כי אולי אח"כ יחרב ביהמ"ק, אבל הוא ייחרב אחרי ארבע
מאות-חמש מאות שנה. מה יש לכסף?!). ועזרא קילל אותם שימותו תוך שנה. ומאז ועד
היום אין לויים שם. אבל יש סיפור כזה בדיוק בתימן, ומה שאני זוכר שקילל אותם
שיהיו עניים. רק שאם לא נשארנו עם הקללה הזאת, אלא קיללו אותנו בחזרה שלא
יזכה להיקבר ארץ ישראל. ושתי הקללות נתקיימו. והתימנים עניים מרודים עד ימינו
שעלו לארץ. ממה אדם צריך לברוח מהקללות ולומר רק ברכות ודברים טובים, כי אם
אתה יכול לומר ברכות למה תאמר קללות? אל תוציא קללה מפין בכלל.

2. איך אני יודע את זה? פעם הוא אמר שהוא מבוגר יותר מהאדמו"ר מליובאוויטש,
והרי האדמו"ר נולד בשנת תרס"ב (מי שישכח יזכור יושב בסת"ר עליון), ואם נניח שהוא
נולד בשנת תרס"א (ואולי פחות מזה) א"כ עד שנפטר בשנת תשס"ו זה מאה וחמש שנים.

מרן רבי חיים נחמן ביאליק זצוק"ל

אני עושה כאלו? אמרו לו: אתה לא עושה כלום, רק שאתה לא מרגיש טוב.
במה זכה לאורך ימים כזה? בספר "הוסר כעס מלבך" יש סיפור על פילוסוף
צרפתי שחי מאה שנה, ושאלו אותו: במה הארכת ימים? אמר להם: כל ימי
חיי כעסתי רק שלש פעמים, ועכשיו שהגעתי לגיל מאה הבנתי שגם אותם
שלש פעמים כעסתי בחנם. ומצאתי רמז לזה, המלה "בחנם" גימטריא מאה...
אם לא היה כועס בכלל היה חי יותר, אולי מאה ועשר שנים, מי יודע?! הכעס
הורס בן אדם, אם אתה חכם אל תכעס, "כי כעס בחיק כסילים ינוח" (קהלת
ז' ט'), כי הכל עובר מהעולם, ראש ממשלה או ראש בטטה, הכל הבל וריק.
אם זכית, טוב ואם לא בחרו בך מה אכפת לך?!

"היא יודעת מה שהיא עושה"

ג. איך נדע שרבי יצחק כדורי היה כ"כ סבלני? הוא היה כותב קמיעות טובים
מאד (והשאר אחריו ספר כתב יד, נדמה לי שבעה כרכים של כללים בזה).³
אבל לא כותב אותו בקלות, כי היה צריך טבילות ותעניות וכדו'. פעם אחת
היה מישוהו על ידו, וביקש שייכתוב לו קמיע. הרב הסכים, ואמר לו:
תבוא ביום פלוני בשעה פלונית, ואכתוב לך את הקמיע. הוא בא
אליו והתחיל לכתוב את הקמיע. באה אשתו הראשונה ז"ל, ואמרה
לו: רבי יצחק, האוכל מוכן. הוא לא ענה. אמרה לו שוב: אתה לא
שומע? האוכל מוכן. היזהר לו את השלחן, ובלי שהתכוונה הדיו
נשפך על הקמיע, "ותשבר כד על המבוע" (קהלת י"ב ו'), והכל
הלך לאיבוד. אתה חושבים שכעס ואמר לה: איך את עושה דבר
כזה?! הוא לא אמר לה כלום, רק צחק ואמר לאותו אדם:
היא יודעת מה שהיא עושה, אם עשתה לי ככה כנראה
היא יודעת שהקמיע הזה לא טוב, וצריך עוד פעם
לחזור על התעניות ועל הטבילות ולכתוב הכל
מחדש. סבלנות כזאת לא כל אחד זוכה לה.⁴

ולברוח מהכעס הרבה

ד. אנחנו צריכים ללמוד מהרבנים את הדברים
הטובים שלהם, אמנם לא נוכל להגיע אליהם, אבל
לפחות כדאי ללמוד את המדות הטובות האלה, לא להוציא
קללה מהפה על אחרים ולא לכעוס. אתה כועס? תירגע. רבי נחמן מברסלב
ע"ה כתב עצה (עי' ליקוטי מוהר"ן א' ס"ח): בשעה שאתה כועס, תחשוב
אילו בא אליך משהו ואומר לך שאם תעמוד במבחן ולא תכעס תקבל עשרת
3. לא כל אחד יכול לקנות את הספר הזה ולהתחיל לכתוב קמיעות, ולהיות "רבי יצחק
כדורי תניינא"... צריך לא רק שהקמיע יהיה בלי שגיאות, אלא שגם האדם הכותב יהיה
צדיק שיזכה שהקמיע שלו עושה פעולות. איך רואים את זה? בגמרא (שבת ס"א ע"ב)
כתוב "אתמחי גברא ואתמחי קמיעא", כי לפעמים הקמיע מומחה אבל האדם חמור
וכותב סתם בלא דעת ובלא תבונה. ולפעמים האדם מומחה שהוא צדיק ויכול לכתוב
קמיעות אבל אינו יודע את נוסח הקמיע. ואם כ"כ אתמחי גברא יכול לכתוב אפילו בלי
קמיע, אלא רק: "יהי רצון מלפניך שתשלח רפואה שלימה לפלוני". ויתחתם את השם
שלו בלבד. הבעל שם טוב ע"ה היה עושה ככה. חותם "ישראל בן שרה", וזה הספיק.
4. לפעמים אדם משתגע עם מכעיסים אותו. פעם הרמב"ם כתב למישהו בתשובה (ש"ת
הרמב"ם ליפסיא סימן ק"מ). "דברך מכעיסים גם את הלל הזקן"... הלל הזקן גם כן כועס
מהשטויות שלך. אבל כנראה רבי יצחק כדורי עלה על זה. הלל הזקן חי מאה ועשרים
ורבי יצחק כדורי חי מאה וחמש, אבל הוא היה בדורות האלה שהולכים ומתמעטים.

עיצוב גרפי: ח'אלק 050-2738858

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
16:19	17:34	18:13
16:35	17:35	18:09
16:23	17:33	18:37
16:37	17:37	18:11

להקדשות הנצחות: 052-7130552

העלון השבוע מוקדש לברכה והצלחה
לגברת היקרה מרת פנינה עשוש
ובניה האחים הנעימים דוד ויאיר עשוש ובני ביתם הי"ו.

אלפים דולר, הרי בוודאי שתעמוד ותסבול ותקבל הרבה כסף. לכן אומרים במזמור של ראש השנה **"אבחנך על מי מריבה סלה"** (תהלים פ"א ח'), כי אסור לבעוט בראש השנה, **ובן איש חי** (ש"א פרשת נצבים אות ו') כותב הרבה על זה **שלא טוב להתחיל את השנה בכעס**, ולכן **"אבחנך"** אעשה לך נסיון, **"על מי מריבה סלה"**, אם תריב, הפסדת ואם לא תריב, זכית.

פירוש המלה "ללועטו" שכתב הרמב"ם

ה. תודה רבה לעורכים של העלון שבו שבער, שמצאו לי ראייה שפירוש המלה "ללועטו" כמו שאמרתי, שלא ללעוס אלא לבלוע כמות שהוא אפילו שהוא עבה (עיינו בעלון הקודם הערה 29). מה הריאה? כתוב בתיקוני זוהר (דף ק"מ ע"ב): שלוחי ציבור צריכים לחתונך את המלים, **ולא יאמרו אותם בהלעטה** כגוונא דערב רב דאיתמר בהו "הבשר עודנו בין שניהם" (במדבר י"א ל"ג), **דאכלי ליה בהלעטה, ולא הוו טחונין ליה**. מה הכוונה? כתוב על הערב רב "הבשר עודנו בין שניהם טרם יכרת" (במדבר י"א ל"ג), והזוהר מדייק שלא טחנו אותו בשיניים אלא עודנו בין שניהם ורוצים לבלוע אותו. וכי יתכן לומר שזה נחשב שתייה?! וכי אפשר לשתות בשר?! אלא הכוונה שלא טחנו אותו בפיהם רק נכנסו בפה בלבד. והזוהר קורא לזה "הלעטה". לכן אותו הדבר פירוש המלה "ללועטו" שכתב הרמב"ם (פ"ג מהלכות ברכות ה"ג), ולא פירושו ששותים אותו.

צריך לברך על הגלידה בסעודה

ו. אמנם הרב ע"ה בשו"ת **יביע אומר** החדש (ח"ה סוף סימן י"ח הערה 9) הביין שמה שכתב מרן (סימן ר"ח ס"ו) "קמח וכו'" ששלקו ועברו במים וכו' אם היה עבה כדי שיהיה ראו לאכילה **וללועטו**, מברך בורא מיני מזונות" שלועטים ממש בשיניים. אבל פלא גדול, כי **מגן אברהם** (שם סק"ח) כותב שאפילו לא בשיניים, **והגרא"א** (שם ס"ו) שגורם "ללועטו" כותב: לאו דוקא ללועטו אלא כל שאינו לשתיה מברך מזונות. וגם **כף החיים** (שם אות ל"ו) מדייק את זה מההגהה שנמצאת בש"ע "פירוש לטחון אותו בפה", ומשמע לבלוע בפה, לא לשתות, ולא בשיניים (אבל לא מרן או הרמ"א כתבו את ההגהות של פירוש המלים בשלחן ערוך אלא יותר מאוחר). וגם **המשנה ברורה** (שם ס"ק כ"ב) כתב בשם האחרונים ככה. וא"כ **מגן אברהם** והגרא"א והאחרונים שהביא משנה ברורה והרב כף החיים, כולם פה אחד אומרים שללועטו לא דוקא בלעיסה. וכ"ש לפי הגירסא הנכונה והמקורית **"ללועטו"** או "לעטו" שזה כולל הכל. **לכן הגלידה שלא שותים שהכל, לא לועטים אותה בשיניים אלא לועטים אותה, מברכים עליה בסעודה שהכל, משום שאין זו שתיה שנאמר שנפטר ללדעת רבנו תם** (ברכות מ"ב ע"א תוד"ה אי הכי), **אלא זו אכילה כמו סוכריה וכדו', ולכן מברכים עליה בסעודה**. אבל העדויות מה דעת הרב סותרות בזה, כי יש אומרים בשם הרב ככה ויש אומרים בשם הרב אחרת. לכן מה שכתוב בהגהה ביביע אומר שם, אולי כתב את זה בהתחלה כשהיה חושב שהגלידה שתיה, ואח"כ חזר בו מזה. **והנה יש עדות של רבי דוד שליט"א** (הלכה ברורה ח"ט עמ' קצ"ה) **שהרב היה מברך על הגלידה**

5. דבר אחד בזה שחפשי ולא מצאתי. הגרא"א (שם) כותב שהתוספות שם כתבו לאו דוקא ללועטו אלא כל שאינו שתיה, אבל איפה התוספות כתבו ככה?! הוא כתב "התוספות שם" וזה ברכות דף ל"ח ע"א, ושם לא כתבו את זה. אבל חתני **רבי ליאור שיחיה** הראה לי שהכוונה על התוספות למעלה (דף ל"ו סוף ע"ב בד"ה כל), שכתבו על אוכל מסויים שנקרא קלייריט"ש (באדיש או באשכנזיה) שעושים אותו מקמח וחלב ומברכים עליו מזונות, סלקא דעתך שקמח וחלב לועטים אותם?! אלא ודאי לועטים את זה בכפית, ואפי"ה הם אומרים שמברכים עליו בורא מיני מזונות. [לענ"ד הגרא"א ע"ה התכוין לתוס' בדף לח. ד"ה והא (כפשוטו דבריו שם. וכמו שאמר הרב בתחילת דבריו). וכוונתו למש"כ התוס' שם: "ומכל מקום לא יברך אלא שהכל כיון שאינו עשוי לסעוד **אלא לשתות**", משמע שאם עשוי לסעוד (ואינו שתיה) אף שאין ללועטים אותו נחשב כאוכל. זה שדקדק הגרא"א בלשונו: "וללועטו לאו דוקא רק שאינו לשתיה כמו"ש תוס' שם" וגם הלשון כמו **שכתבו תוס'** שם לכאורה דחוק לפרשו על דברי התוס' בדף לו. העורך.]

בסעודה. לכן אי אפשר להוכיח ממלה כאן ומלה שם, אא"כ היינו יודעים כל דבר מתי נכתב בדיקוק. **אבא ע"ה** בחידושי גמרא שלו היה רושם על כל דיבור את התאריך שלו, וממילא כל דבר אפשר לבדוק אותו, אבל בספר אי אפשר לעשות את זה.

קריאת תהלים בזמן שיכול ללמוד גמרא

ז. שבוע שעבר אמרתי בשם הרש"ש (מגילה ג' ע"א) שמי שיכול ללמוד גמרא ולומד תהלים וכדו' זה ביטול תורה (עיי' בעלון הקודם אות א'). ואמרתי את זה מזכרון, כי אני זוכר את זה מספר פלא יועץ (ערך ידיעה). אבל פתחתי את הרש"ש שם, וראיתי שהוא קצר מאד. הוא כותב ככה: הכי קריאת המגילה איננה תלמוד בלתי?! (בלשון הרש"ש "הכי" פירושה וכו'). ולעניות דעתי מיושב ע"פ המבואר שורה יורה דעה סימן רמ"ו ס"ד (שם כתוב בטעות דעת ג') בשם דברי אמורים וכו' ע"ש. והוא לא כותב מה כתוב שם, לך תפתח ותשבור את הראש על זה, "לקצר אני צריך". מה כתוב ביורה דעה שם? למעשה זה לשון הרמב"ם בהלכות תלמוד תורה (פ"א ה"א-

6. פעם כתב תאריך על דיבור של חצי שורה (ויש לנו כתב היד שלו בזה), כדי שאם תהיה סתירה נדע מתי כתב את זה. איפה כתב את הדיבור הזה? בגמרא (פסחים צ"ו ע"א) כתוב לגבי האמורים של קרבן פסח מצרים, מה עשו איתם הרי לא היה מזבח? ואמר אביי ומאן לימא לן דלא "וישיסקי עבוד", כלומר שעשו אותם קב. אבל מה עשו עם הקב הזה? אז אבא ע"ה אמר שצריך להוסיף ע"ד הגמ' מלה אחת "וישיסקי עבוד. ואכלום" (רבנו חננאל). ע"כ. זה לא נדפס בספרו הגדול מצמיח ישועה רק הדיבור שאחריו שכולל הגהה קטנה בפירוש. **ואם תשאלו איך היה מותר לישראל לאכול חלב?** זו לא שאלה, כי זה לפני מתן תורה שהחלב עדיין לא נאסר. וכי יש לך דבר יותר גדול ממה שהתורה מספרת בפרשת השבוע (פרשת וארא), **"ויקח מעם את יוכבד וזדנתה לו לאשה ותלד לו את אהרן ואת משה"** (שמות ו' כ), וא"כ משה נולד בפתח היסטור. אם התורה היתה מעשה ידי אדם, הרי לא תכתוב דבר כזה שיעשה מרעה את עצמו ממזר ח"ו, תנסה קצת או תכתוב "שאריתו" או "קרבנתו". אלא הקב"ה אמר לו לכתוב את האמת. והתשובה לזה, שעדיין לא קיבלנו את התורה, וא"כ עמרם עשה כדו' ויצא ממנו אהרן ומשה ומרים. 7. מאיפה למד את זה? מהפסוק "הכי אחי אתה ועבדתי תנ"ם" (בראשית כ"ט ט"ו), כלומר בגלל שאתה אחי תעבוד אותי בחנם?! והרבה פעמים הרש"ש כותב ככה.

8. הרמב"ם (בהקדמתו למשנה תורה) כותב: מי שיקרא את הספר שלי לא צריך שום ספר אחר, רק תורה נביאים וכתובים והיד החזקה, כי הכל מובן. למה הרש"ש לא כותב בצורה ברורה ככה? פעם ראיתי כתוב מהמדפיסים של וילנא בשנת תרי"ט (הם כותבים בפתח השער של הש"ס "כמו שנדפס בדפוסנו הראשון בשנת תרי"ט") הביאו שם כמה הערות של הרש"ש. ואח"כ בשנת תר"מ (זה הדפוס שאנחנו מכירים אותו) הוסיפו עוד הערות שלו בין סוגריים מרובעים, כי הרש"ש חי אחרי הדפוס הראשון עוד שלוש עשרה שנה, עד שנת תרל"ב, ונוספו לו עוד חידושים. המדפיסים האלה היו צריכים לכתוב חידושים של חכמי הדור, והלכו לשני רבנים אחד **הרש"ש** והשני **הרב מרדכי פרידמן**, ושאלו אותם: האם יש לכם חידושים להדפיס אותם? אבל בתנאי שתכתבו בקיצור, כי לא נוכל להגדיל ולהאריך את הגמרא יותר מדי, "ויאמר לקוצרים ה' עמכם" (רות ב' ד'). הרש"ש הסכים, ואילו החכם השני רצה להדפיס לבד (עיי' בספר מעשה איש ח"ה עמוד כ"ו). אבל היום אף אחד לא מכיר את החכם השני ומה הספר שכתב בסוף. ובזכות הקיצור של הרש"ש הוא נכנס לכל התלמודים היום. ולא רק זה, אלא שבמדרות וגשל הדפיסו כל המפרשים ביחד, "כל נדרי ואסרי ושבועי ונדווי וחרמי וקונאי וקונאי וקונאי", ואילו **במהדרות "עוז והדר" כל המפרשים למעלה והרש"ש נמצא למטה לו ולא מחובר עם כולם, וגם באותיות גדולות משאר האותיות, כי כל מלה שלו שוה זהב**. אנשים לא יודעים להעריך את זה. וגם בחייו ראו שורה וחצי שורה שלו ולא ידעו להעריך את זה. פעם האדמו"ר ממונקאטש אמר שהחידושים של הרש"ש הם לא בסדר, למה? כי במקום אחד (בבא מציעא ע"א ע"א כתב: "מכאן סתירה קצת לבעלי דעת הגלגול", ומשמע שהוא לא מאמין בגלגול וכותב שיש סתירה קצת לזה. הוא לא הביין את זה. וגם רבי חיים קנייבסקי שליט"א (קובץ ספרי קבלה ומוסר עמ' תנ"ג) כתב שזה סתם טטויות והרש"ש לא יכתוב דברים כאלה, אלא בנו רבי מתתיהו שהיה באמת הרש"ש כתב את זה, והקושיא שלו מובנה והסברתי אותה בדרכי העיון (עמ' ט"ז) ובדרכי הלימוד (עמ' ז'ו), וגם את התירוץ לזה. אבל זו השפה של הרש"ש ידועה ומפורסמת, וכי הבן שלו כותב בקיצור כזה? הוא מאריך הרבה וכולי האי ואולי. הבן שלו היה עשיר גדול, ולא היה צדק לאף אחד, הוא היה? "אנציקלופדיה מהלכת". וכל מי שיתחל לו שאלה ביליגא על מקור של דבר מסויים, היה הולך אליו והוא פותח לו על המקום. וראיתי כתוב שהיתה לו ספריה של חמשת אלפים ספרים.

השיב ביתו שבמצבו הבריאותי הנוכחי קשה עליו ללמוד ולכתוב, "הידים לא ידים והעינים לא עינים" היה נאנח "מה יש לי לעשות בעולם הזה **בלי לימוד התורה הקדושה משאת חיי**...". כשבני ביתו היו נחרדים מדיבורים אלו ואומרים לו "למה תאמר כך, אתה תחיה עמנו עוד רבות בשנים...", היה מבין ללבם ומפטיח "אין לכם מה לדאוג, זה דרך העולם, אם איני מצליח ללמוד, מה אני שוה?! טוב מותי מחייו!".

בביתו שבמצבו הבריאותי הנוכחי קשה עליו ללמוד ולכתוב, "הידים לא ידים והעינים לא עינים" היה נאנח "מה יש לי לעשות בעולם הזה **בלי לימוד התורה הקדושה משאת חיי**...". כשבני ביתו היו נחרדים מדיבורים אלו ואומרים לו "למה תאמר כך, אתה תחיה עמנו עוד רבות בשנים...", היה מבין ללבם ומפטיח "אין לכם מה לדאוג, זה דרך העולם, אם איני מצליח ללמוד, מה אני שוה?! טוב מותי מחייו!".

כי ינטו צללי ערב

למרות שלא ידע האדם את עתו (קהלת ט, יב), מתחילת שנת התשי"ט, החל רבנו לחוש כי קרבה עת פקדתו, והיה מכין ומזמן עצמו בכל עת להיקרא ולבוא אל המלך - מלכו של עולם. ח"י שנים לפני כן, שבשט התרצ"א, שכב על ערש דוי, ורבי מאיר בעל הנס הודיעו בחלום כי הוסיפו לחייו עוד עשרים ושמונה שנים. ובכן, **שנת תשי"ט היתה השנה העשרים ושמונה**, כבר מחול המועד סוכות התשי"ט, החל רבנו להכין את בני ביתו בעדינות לבאות... במהלך חודשי החורף של אותה שנה, התבטא כמה פעמים בפני

אשכול הנופר

מרן רבנו רחמים חי חויתה הכהן זצ"ל שהשבוע ימלאו ששים שנה לפטירתו - לא מת. המורשת הרוחנית שהנחיל לבני עדתו, ממשיכה לדלוך ולהפיץ אור נגהות.

ספרי תורה | תפילין | מזוזות | מגיני 053-6652663

תתן הנחה לבאים דרך העלון

לרפואת רבקה חיה אסנת

לרפואת יוסף חיי כהן בן מסעודה

לע"נ האשה הצדקת יר"ש מרבית מרת מסעודה בת כמונה סעדון ז"ל

לעילוי נשמת בחייר רפאל בר כמונה נ"ע כ"ג חשון תשס"ב

לע"נ מרת הדסה אבישג רבקה יסכה ז"ל בת הרבנית אביבה מרים תלחטו"א, בתו של משה"ר הגר"ה בראד שליט"א

לעילוי נשמת החייל יובל בן אליהו מור-יוסף הי"ד שנהרג על קדושה ביום ה' בטבת תשע"ט. תנצבה.

י"ב: "חייב אדם שלוש שנותיו, שליש במקרא שליש במשנה ושלש בתלמוד. ואם היה עובד אז שלש שעות עבודה ותשע שעות לימוד, שלוש שעות במקרא שלוש שעות במשנה ושלוש שעות בתלמוד. במה דברים אמורים? בתחילת לימודו של אדם, אבל אח"כ שיהיה גדול בתורה יעשה עתים מזומנות שלא ישכח את ההלכות והמקרא והמשנה, ויפנה כל זמנו לתלמוד לפי רוחב דעתו". זה דברי הרמב"ם ומרן שם. וא"כ בית רבי היו לומדים תלמוד כל הזמן, ובשלים לקרוא מגילת אסתר זה כאילו איבוד זמן. זו כוונת הרש"ש. אמנם הוא לא הביא דברי ספרי המוסר, אבל כתב את זה בקיצור נמרץ. והרעיון שלו נמצא גם בפלא יועץ שם, שאדם שיכול ללמוד גמרא ופוסקים לא יישב מהבוקר עד הערב ויקרא תהלים. אבל לקרוא את התהלים פעם אחת בשנה, זה מכפר על עוונותיו ופשעיו, ולא קרה כלום (וע"ע בפלא יועץ ערך תהלים). מה המיוחד במי שקורא תהלים יותר משאר הדברים? כי הוא לא יוכל להתפאר ולומר "אתה יודע שכל יום אני קורא פעמיים תהלים", חזק וברוך... היום יש אנשים שקוראים יותר ממך. לכן אדם שקורא תהלים זה לשם שמים, והערך של הלימוד הזה הוא פי כמה וכמה.

הריאה והלכותיה

ח. דיברנו גם על בשר חלק. אני אקרא לכם מה שכתב מורנו רבי כלפון ע"ה בספר שבת אחים (בכללים שבראש הספר)⁹, שהוא ע"פ מנהגי תונס שהיו עושים נפיחה ועוד כמה דברים. הוא כותב שם שלושה סעיפים, והסעיף הראשון (אות ט'): "כסדרן". דעת מרן (י"ד סימן ל"ט ס"ד) ורוב הפוסקים דלא הוי כסדרן רק מחיתוך של זו לחיתוך של זו שאצלה. מה הפירוש? בגמרא (חולין מ"ז ע"א) כתוב: חמשה

אוני אית לה לריאה, תלתא מימינא ותרי משמאלא¹¹. כלומר בריאה יש חמש אונות שלוש מימין ושתיים משמאל. אם הסיכות הן כסדרן, מפורש בגמרא (שם מ"ז ע"ב) "היינו רבתייהו", שזה הטבע של הריאה וכשרה. מה זה כסדרן? לפי מרן ורוב הפוסקים זה מחיתוך לחיתוך, שאם יש סירכא (חוט דק) במקום שבין האונות זה בסדר כי זה הטבע שלה, אבל אם הסירכא לא מחיתוך לחיתוך אלא מחיתוך לגב האונה וכדו' זה טריפה. ויש פוסקים שאומרים שלא כסדרן טריפה זה דוקא מאונה ראשונה לשלישית, אבל מאחת לחבירתה אפילו שזה לא מחיתוך לחיתוך אלא מחיתוך לגב ומגב לחיתוך ומחידוד לחידוד (וכל מיני שמות משונים כאלה) הכל כשר. בתונס היו אומרים: כיון שיש דעה שהכל כשר נעשה נפיחה ובדוק את זה. ואילו במרוקו מקילים יותר מדי, שגם מה שבוודאי לא כסדרן עושים נפיחה, כי היו חיים בעוני ובצרות שם. אבל בג'רבא לא היו עושים את זה, כי לדעת מרן ורוב הפוסקים לא נחשב "כסדרן" רק מחיתוך של אונה זו לחיתוך של אונה זו שאצלה. רבי כלפון מוסיף בספר שם: וכן נוהגים פה אי ג'רבא, והערים הכפרים הנגריים אחריה (שם בדרום תוניסיה). ומה שכתבו מהרמב"ם המורים בספר שבת אחים נגד זה בכמה מקומות, אינו אלא לפי מנהגם, וכל שוחט ובודק רב ומורה נחוץ לו מאד להכיר בבירור מנהג העיר אשר בא להורות בה, כי הם הדברים התלויים באשלי רברבי. רבי כלפון לא חס על המלים, וכותב "כל שוחט ובודק רב ומורה", צריך לדעת איך נוהגים בעיר שנמצא בה.

"אל ספר אחד את כל הדברים"

ט. סעיף הבא (אות י'): "נפיחה". דעת מרן ורוב הפוסקים שאינה מועילה להתיר הסירכות, וכן נוהגים פה אי ג'רבא, והערים הכפרים הנגריים אחריה, ומה שכתבו מהרמב"ם המורים בספר שבת אחים נגד זה בכמה מקומות, אינו אלא לפי מנהגם, וכל שוחט ובודק רב ומורה נחוץ לו מאד להכיר במנהג העיר. ואח"כ עוד סעיף (אות י"א): "בועה". במקום שהבועה מטרת לדעת מרן, אין חילוק בין אם המים זכים או המים עכורים או סרוחים (סימן ל"ז סעיף ג'), וכן נוהגים בג'רבא, ומה שכתבו בשבת אחים שאם זה מים זכים כשר, זה רק לפי מנהגם וכו'. מצד אחד רבי כלפון מדפיס את הספר ומתרים מיהוה על זה (עיין בהערה לעיל), ומאידך שלא יבוא אחד בג'רבא ויאמר שפוסקים ע"פ הספר הזה, צריך לדעת שיש דברים שתלויים במנהג, ולכן עליו להחמיר בזה¹².

למה הרבה לא סומכים על הכשר "הרבנות"?

י. זאת הסיבה שהיום לא כולם סומכים על הכשר "הרבנות", ומי שרוצה לעשות
11. אנחנו לא ידענו מאיפה באה המלה "אונה". אבל הרמב"ם קורא לזה אוננים, וא"כ זה "אודנא", רק שחסר דל"ת והדגש בנו"ן בא להשלים את זה.
12. אבל גם בג'רבא היו מקילים בדבר אחד וזה סירכא לשומן הלב, שאם יש סירכא מהריאה לשומן הלב לפי המסורת שלהם זה כשר, כי השומן גרם את הסירכא ואין בעיה בזה (עיין ברית הנונה י"ד מערכת הספ"ך אות ח'). אבל רבי כלפון ר"ה עירי שם, ביום שמצאו דבר כזה היה מודיע שלא להביא לו בשר משם, ובאותה שבת לא היה אוכל בשר אלא עוף או מה שירצה. רבי כלפון היה סובר שאי אפשר לפסוק דבר נגד מרן, כי אם תאמר שהמנהג לא כמו מרן א"כ בשביל מה בלבנו הוראות מרן! הרי כל דבר נאמר שאנחנו נוהגים אחרת, ולא עשינו כלום בזה. לכן אי אפשר להקל נגד מה שפוסק מרן (הלכה למשה מסיני). אמנם הקשו עליו בזה, אבל אפי"ה הוא נשאר בדעתו (שואל ונשאל ח"ב א"ח סימן כ"ט). למשל הקשו לו: למה בג'רבא נוהגים ביום ראש חודש שהשליח ציבור מברך על התהלה? והרי מרן (סימן תכ"ב ס"ב) פסק שלא ככה מצד ההלכה, שהרי רי"ף (שבת דף י"א ע"ב מדפי הרי"ף) והרא"ש (ברכות פ"ב סימן ה') שני עמודי ההוראה אומרים לברך, ומרן בדרך כלל הולך אחרי הרוב, אלא כאן הוא כתב שהמנהג בארץ ישראל לא לברך, וא"כ בג'רבא המנהג לברך.

9. אבא ע"ה היה קורא את זה, ואומר: הלואי היום שילמדו שלוש שעות ויעבדו תשע שעות... היום אין זמן ללמוד, כי האדם עסוק וטרוד מהבוקר עד הערב. פקטים וטלפונים ומיילים וכאב ראש.
10. זה ספר קטן עם כל כללי הטרפיות, מסימן כ"ט עד סוף הלכות טרפות. ומה החשיבות בספר הזה? רבי כלפון היה מופים את המספרים שלו ומורה המעשרות שלו, וכשמקבל משכורת היה מניח את המעשר בנפרד, ואם מצטבר סכום מתחיל להדפיס ספרים מזה. פעם בא אדם ואמר לו: הרב, אני רוצה לתרום להדפסת הספר שלך. ענה לו: מה תעשה בספר שלי? אני אביא לך ספר חשוב מאד ותתרום להוציא אותו. מה הספר הזה? ספר "שבת אחים" שחיברו שלושה רבנים מחכמי תונס בדורו, רבי משה שרתוג ואחיו רבי שלמה דאנה (בעל שלמי תודה). מה המיוחד שם? שאם יש מחלוקת בין האחרונים הם מכריעים ביחד, כלומר יושבים ודנים ולפי דעת הרוב קובעים בזה. ולכן מי שיש לו את הספר הזה יל כל ההלכות בזה, כי כפי החיים מביא לך עשרות אחרונים ופעמים אין הכרעה ברורה, אבל בספר הזה יש הכרעה, "שבת אחים גם יחד" (תהלים קל"ג א'). מי תרם את הספר הזה? כתוב כאן "כר"ם חמדה לבית מאזוז", וכל תדע מה ראשי תיבות כר"ם... אבל נדמה לי שזה רבי מנחם מאזוז אבי אמא, וכר"ם ראשי תיבות כבוד רבי מנחם לבית מאזוז. [ויש אומרים שזה אחיו ר' כמוס מאזוז. (זה לשון ר' כלפון זצ"ל: הנה כי בן יבורך גבר ירא ה' כר"ם חמדה נטע שעשועים לבית מאזוז ה"ו אשר על ידו נתגלגל זכות זה, כי הקדישה האשה הצנועה מרת מסעודה לבית יעיש סכום מה להדפסת ספרי הקודש) וכך אומר הר"ג ר' יחזקאל מאזוז שליט"א מנתיבות נכדו של רבי מנחם מאזוז. העורך]. המשפחה שלנו מיוחדים באופי שלהם, שלא מספרים כלום על עצמם. פעם הנשיא של הקהילה בג'רבא היה שוטף, וחפשו מי יהיה במקומו. הרב הראשי שם רבי סאסי כהן ע"ה, לקח לסבא רבא שלי רבי רחמים מאזוז, ואמר לו: אתה תהיה הנשיא, והוא לא רצה את התפקיד הזה. אמר לו: אני מבטיח לך עולם הבא בזכות זה. הסכים וקיבל את זה. אבל היה רק שנה אחת, ואח"כ אמר שיש פלוני יותר טוב ממני, ועזב את זה. בספר כסא רחמים על התהלים שנדפס אחרי פטירתו (הת"ע), הבנים לא מזכירים במלה שאביהם היה נשיא הקהילה ולא כותבים כלום על זה, וגם הרבנים בהסכמה שם כותבים רק שנראה דמות סוחר בחנותו אבל היה כולו קודש ועוסק בכל רגע פנוי בתורה, אבל נשיא מאן דכר שמיה? "נשיאים ורוח וגשם אין" (משלי כ"ה י"ד), זה הטבע שלהם. וגם בנו הגדול רבי מנחם וכל אחיו היו ככה. לכן נראה כתב כאן את השם שלו בראשי תיבות כר"ם, ותנחושו לבד מי הכרם הזה. הוא הסבא של "מני" השופט של בג"ץ בעונות הרבים, למה קוראים לו ככה? כי מיני זה מנחם, והוא קרוי על שם סבו רבי מנחם היה. אולי פעם יחשוב ויידע רבי שבת ומי זה סבא, ויידע מה זה דורות שמסרו עצמם על התורה, ויחזרו בתשובה.

המכאיבה. פטירתו הכתה בתדהמה את כל בית ישראל בכלל ואת יהדות ג'רבא ותוניסיה בפרט. כלי התקשורת בארץ דיווחו על דבר פטירתו במהדורות החדשות, ובכל מקום אשר דבר השמועה הגיעה - אבל גדול ותחושת ימות.
באחד מלילות השבעה, נגלה רבנו בחלום לבתו זוהריאה ומראהו כמלאך ה' צבאות. "בתי", אמר לה כשפניו נוהרות, "רק עכשיו בעלותי השמימה, התברר לי שלא ידעתי כלל את ערכי האמיתי, רק עתה ידעתי שהייתי בבחינת נר ישראל!"

הושיבו ישיבה על קברו

בשנותיו האחרונות, ניסה רבנו להקים ישיבה בארץ במושב ברכיה, וכן נטרפה השעה, והוא נפטר בטרם הגשים את שאיפתו. הנה כי כן, אחר פטירתו, לכולם היה ברור ומתבקש כי צוואתו העיקרית של רבם

הגדול היא להקים ישיבה על קברו בדרך הקודש. משאלה זו התגשמה שלושים שנה אחר פטירתו של רבנו, בשלהי שנת תשמ"ח, כאשר העיר ה' את רוח אחד המיוחד מנכדיו של רבנו, הלא הוא בן בתו - הגאון רבי חיים הכהן זצ"ל, להקים ישיבה בברכיה על שמו כשאיתו הטהורה.
קשר מיוחד היה לרבי חיים עם נשמת סבו הגדול. הוא אמנם לא הכירו בחייו, כי נולד כחודשיים לפני פטירתו, אך זכה שרבנו ישב סנדק בביתו שלו, ובמעמד הברית בירך אותו בחביבות מיוחדת. מאז צעירותו נתן דעתו להקים לסבו שושארית בדמות ישיבה במושב ברכיה, עד שחפץ ה' בידו צלח לשמחת כולם בשנת תשמ"ח. הבית שבו התגורר סבו הגדול, הספוג בתורה וקדושה ושימש עד אז כבית הכנסת, הפך למקום של תורה. בתחילה פתח במקום כולל אברכים, וקרא

10788
88 בארץ:
yhr.org.il

03-55-00-22-8

א - ח: 12:00-24:00, 10788 יבנה 052: 9:00-18:00 ארץ כנסת תל אביב

תונס בספר ישיב משה (ח"ב סימן רי"ד) כתב תשובה בזה, והוא כותב שם: **דע שהפלפל שנזכר בגמרא זה הפלפל שנקרא "אכחל", מה זה אכחל? פלפל שחור**¹⁴.

פלפל שחור ממתק לא הקדירה

ג. אבל בא חכם אחד ששמע את זה בשיעור באמצע השבוע, ואמר לי: איך יכול להיות פלפל אכחל? הרי כתוב בגמרא (שבת פ"ט ע"ב וצ"ע) שהפלפלין שנים ושלשה מיני תבלין **שעשויים למתק את הקדירה**, ורש"י (פ"ט ע"ב דה"ב ג' ו' שמות) כותב: כגון פלפל לבן פלפל שחור ופלפל ארוך. וכי הפלפל השחור ממתק את הקדירה? אדרבה הוא חריף מאד. שאלתי אותו: א"כ מה זה הפלפל של הגמרא? אמר לי שזה פלפל אנגלי. אני לא שמעתי על זה מעולם, ואמרת לי: מאיפה הבאת את הפלפל הזה? אמר לי: יש דבר כזה¹⁵. למחרת מישהו הביא לי קופסא של פלפל אנגלי. טעמתי וראיתי שגם הוא קצת חריף, אבל ודאי שאינו מתוק. ואח"כ התלמידים שיחיו הראו לי בגמרא (ברכות ה' ע"א) שאומרת **"המלח ממתק את הבשר"**, וכי המלח זה סוכר שממתק?! אלא **"ממתק" לא פירושו שעושה את זה מתוק אלא שנותן טעם בבשר**. ויש עוד מקורות לזה (בבית יוסף אורח חיים סימן קע"ט ועוד). והנה גם בתורה כתוב **"ויורהו ה' עץ וישלך אל המים וימתקו המים"** (שמות ט"ו כ"ה), וכי כששם את העץ המים נעשו עם סוכר?! אלא **הכוונה שהמים היו מרים ועכשיו המרידות הלכה וימתקו המים**¹⁶. וא"כ אפשר לפרש את הגמרא

14. רבי משה שתרנו לא כותב תשובות ארוכות אלא קצרות מאד. פעם בילדותי אמרתי לאבא שגם אני יכול לכתוב תשובות כאלה, **ואבא אמר לי: אתה יודע איזה ענין יש לך? תראה בספרי חכמים שהדפוסים עם ההגהות שלו, ומשם אתה יודע את הענין הנפלא שלו**. וגם רבי חיים מאדאר ע"ה אמר לי שבהגהות שלו לספר מאורות נתן (על בכא מציעא) רואים שיש לו ענין זך. אבל אחרי זה היה מבוגר ולא היה יכול להאריך הרבה. וגם היתה שיטה בתונס שלא להאריך בתשובות, כי הנוער הלך אחרי התווה שם, כי אחרי התווה אשר לא רוצו ללמוד יצילו כי תווה המה"ש (שמואל א' י"ב כ"א), והיה הופמן כתב עוד ספרים להילחם במשכילים, כי תורה. לכן מי שהיתה לו שאלה בהלכה כתבו לו כמה שורות בלבד. דבר כזה היה גם לרבי דוד צבי הופמן ע"ה, שהיה תלמיד חכם גדול בגרמניה ומחבר שו"ת מלמד להועיל, אבל כותב תשובות קצרות, למה? כי בגרמניה הלכו אחרי ההשכלה וההתבוללות, ומי יקרא דברי תורה בדור כזה? לכן כותב בקצרה בלבד. הרב הופמן כתב עוד ספרים להילחם במשכילים, כי הם לקחו ספר ויקראו והתחילו לחתוך אותו, ואמרו שחלק זה נכתב בימי דוד וזה נכתב בימי כורש וזה נכתב בימי תרש... משוגעים ומטורפים. מה יעשו עם התוכחה הפרשת כי בתבוא? זה נכתב אחרי חרבן. מתוק מדבש... ומה נעשה עם הפסוקים "והיה כי יבואו עליך כל הדברים האלה, ושבתי עד ה' אלך ושמעת בקולו" (דברים י"ב א-ב)? זה נכתב בימינו אחרי השואה. יפה מאד... שוטים שבעולם! אבל הוא היה צריך לענות עליהם, והשקיע עצמו בזה. חכמים אחרים שמזכירים אותו, כותבים "הרב פרופסור דוד צבי הופמן". והיה לו ענין נפלא מאד. פעם אחת היה מהרש"א (חולין מ"ו ע"א בתוד"ה מאי) שקשה מאד להבין אותו. **אבא ע"ה לימד אותו לתלמידים ואמר שאי אפשר להבין אתה אלא שפירי שהפירי מודים**. אחרי (שם) **ואמרי דוד (שם) ורבי יעקב אבוחצירא** (לבונה זכה פרשת ראה) כתבו על זה, אבל אף אחד לא מצא את הדרך הישרה בזה. **ישבתי שעתים על הדיבור הזה ועייניתי שם, ופתאום גיליתי טעות קטנטנה, שבמקום אז צריך לומר "או" ז"ל צריך להיות "או", וכל הדיבור מואר ומבריק ממש**. פעם הסכרתי לתלמידים את זה, ואמרו: איזה יופי, איזה יופי, איזה יופי! מה יפתי? יפה מאד. אחרי שנים ראיתי ששאלו את הרב הופמן על זה, והגיה כמו שאמרת בדיוק. שמרת את זה, ואינני יודע איפה זה נמצא באמתות הכתבים שלי (ועיין בחוברת אור תורה טבת תשל"ו סימן ע"א אות ד').

15. הראשון שמזכיר אותו זה המשנה ברורה (שער הציון סימן רט"ו אות י"ב) שם חיי אדם, וקורא לו "ננוגלישע פלפלין", ופירושו פלפל אנגלי (שהוא כותב שמתק על זה בורא מים בשמים). 16. פעם היו אומרים שעושים "מפעל להמתקת המים של הים", ואח"כ אמרו שהמלה "המתקת" משמע שזה נעשה מתוק מדבש, אבל באמת רק מורידים את המרידות שלהם, כי המטרה שהמים יהיו בלי טעם בכלל (המים הטובים ביותר הם שאין בהם מטר, מה זה מטר? ראי תיבת מראה טמר ריח. אין בהם מראה שהם לא לבנים אלא שקופים, ואם תשים אותם בכלי אדום נעשים אדומים ובכלי ירוק נעשים ירוקים וכדו', וגם אין בהם טעם כי אם יש בהם טעם זה לא מים, וגם אין בהם ריח. לכן המטר הטוב ביותר שחסר לו מטר...), וא"כ אין נגיד המתקת המים? לכן קראו לזה "התפתלת מים". אבל מי מבין את הלשון הזאת? **אתה יודעים איפה כתוב בתנ"ך "התפתלת מים"?** פעם אחת באינו "היאכל תמל מבל מלח" (ו'י), אבל תקחו כל אלה שעושים את ההתפתלה, ותשאלו אותם: איפה כתוב "התפתלה" בתנ"ך? אף אחד לא יענה לכם. מאיפה יודעים את זה? הם "בוקי טריקלי" שלא יודעים כלום. פעם אחת עשו את החברה שמביאים מים לכל המדינה וחיפשו לה שם, אמרו: איך נקרא לה "חברת מים"? מה השגנו? הזד?...! לקחו מישהו ואמרו לו: הפתח נתן? אולי אתמזא משהו שם. פתח נתן? וקרא עד שהגיע לפסוק **"מקולות מים רבים"** (תהלים צ"ד), ומי שרשם לא שמע טוב וחשב שאמר "מקולות מים רבים"... לכן קראו לה "חברת מקורות". אבל זה תחליף של "מקולות מים רבים". אותו דבר חברת התעופה אל-על, זה ג"כ כתוב בתנ"ך "ואל על יקראוהו יחד לא ירומם" (הושע י"א ז'). הם רוצים לחזור לתורה אבל אינם יכולים כי קשה להם. השבת קשה להם והכשרות קשה להם. אבל יום אחד יבינו שאי אפשר מצד אחד להילחם בתורה

אירוע כאן בארץ עושה "חלק" אליבא דכולי עלמא. ויש עוד סיבה, כי לצערנו לא בכל מקום ההכשר של הרבנות תקף, ולפעמים מחוסר ברירה נותנים הכשר גם כשזה לא מאה אחוז. אני זוכר שהרב עובדיה ע"ה כשהיה רב בתל אביב, אמר: אל תסמכו על חנויות שכתבתי להם הכשר, כי לפעמים אין לי ברירה, וכיון שאוכלים שם "כל דפניו ייתי וייכול" וכל מי שרעב אוכל הכל, לכן אני כותב להם "כשר" שלעומת האחרים זה כשר, אבל אל תסמכו על זה. ובאזוני שמעתי אותו אומר את זה. אבל יותר מאוחר הרב ע"ה הביא בשר חלק מכל העולם מאורוגואי וכו', גם בזול וגם טוב וכשר לכולי עלמא. היום יש אנשים שהולכים לרבנים אשכנזים, ואומרים להם: אל תקחו "עטרה" כי זה הולך רק ע"פ הספרדים, תקחו רק "הרב מחפוד" שזה בסדר. אבל זה לא נכון, כי מי מה הראשון שהודיע על בשר חלק ונלחם שנים על זה? הרב מספר: בישיבת פוננוביץ' היו תלמידים ספרדים שאוכלים הכל, ופעם שמענו שדיברתי ואמרת שמי שלא אוכל בשר חלק הוא אוכל טרף לדעת מרן, אז הם עשו שם בלאגן גדול שרוצים רק בשר חלק, "ואנכי איש חלק" (בראשית כ"ז י"א). ובזכות הדרשות של הרב התחשבו בהם והביאו חלק. הרב המתנגד להכשר של עטרה חשב שהוא לא חלק במאה אחוז ויש ספיקות בזה. אבל אפשר לסמוך על זה, ואי אפשר לומר שעטרה לא בסדר ואחרים בסדר. וגם היום יש דמיון שכל דבר של "רבנות" אסור לאכול את זה רח"ל. אומרים שפעם אחת היה אברך שבא לבית הכנסת, והביא איתו בקבוק חלב שאחרי התפלה יקח אותו הביתה, אבל נגבו לו אותו. בפעם השניה כתב על הבקבוק "גזל, זה פרטי", אבל לא עוזר כלום, פרטי או לא פרטי לוקחים את זה... "כל דבר שהיה בפרט והלך לכלל, לא ללמד על עצמו יצא אלא ללמד על הכלל כולו וצדק", וכל "הצדיקים" לקחו את זה. בפעם השלישית כתב "הכשר הרבנות", ואף אחד לא נגע בזה... אבל זה דור מטרופן. כתוב "זה דור דורשיו" (תהלים כ"ד ו'), והרב חיד"א (ברכי יוסף יו"ד סימן א' סק"ו ועוד) כותב: אל תקרי דורשיו אלא "דור שוא", דור של שקר (וע"ב בספר אסף המזכיר ערך דור דור שוא). וכי יש בעיה בחלב של רבנות? זה דמיון. בכל אופן, זה מה שאמרת שכדאי לאכול רק בשר חלק, ולא להיכנס בעובי הקורה. ובמיוחד כאשר החלק בימינו כמעט אותו מחיר רק בהפרש קטן, והרי מגיע למרן השולחן ערוך הרבה יותר מזה.

זה לא חלק שגוי יניח את הקדירה על האש

יא. אבל לפעמים גם בבשר חלק יש שאלה בזה, כי האשכנזים סומכים על הרמ"א (יו"ד סימן ק"ג ס"ז) שהיהודי ידליק את האש והגוי יניח את האוכל על האש¹⁷, אבל לדעת מרן זה ביטולי גוים. אמנם יש ויכוחים בזה, ובשעת הדחק הרב עובדיה ע"ה (שו"ת יחיה דעת ח"ה סימן נ"ד) התייר מטעם ספק ספיקא, אבל לכתחילה לא כדאי לעשות ככה. ולכן אם אפשר באולמות לצוות שהיהודי ישים את הקדירה על האש, זה הכי טוב להלכה. באמריקה יש כאלה מבקשים דבר כזה, אבל אם יגידו להם שצריך רק יהודי ולא גוי, יאמרו שזה הפליה ואסור לעשות שם דבר כזה, לכן אומרים להם שצריך "שומר שבי", ואם הגוי ישאל: למה אסור לי לעשות את זה? יגידו לו: אתה לא שומר שבי, ואפילו יהודי לא שומר שבת פסול לזה, כי צריך רק יהודי שומר שבת בלבד. אבל זה לא נכון, כי כל יהודי יכול לשים את הקדירה על האש, שהרי כל האיסור של ביטולי גוים על משום חשש בנותיהם שיתחנן איתם (ע"ז ל"ה) ע"ב בפרש"י (שם), ואם היהודי לא שומר שבת והבת שלו שומרת שבת אין בה שום איסור ומותר לקחת אותה, כי יהודי זה יהודי (ועיין בשו"ת תפלה למשה ח"ו סימן מ'). אבל בשביל שלא ידברו עלילות על היהודים, אומרים להם ככה.

דין ערלה בפלפלין

יב. שאלו אותי על פלפל ירוק אם יש בו ערלה או לא. פעם אבא ע"ה חשב שיש בו ערלה (וכתב שאלה ותשובה ארוכה מאד בדיון ישראל שנטע יחור של פלפלין בעציץ שאינו נקוב אם שייך בו ערלה), וכתב שיש גמרא מפורשת (ברכות ל"ו ע"ב) שהפלפלין חייבים בערלה. למה הרמב"ם לא הביא את ההלכה הזאת? כתב תשובה על זה. ולהלכה העלה שיש בהם ערלה (עיין בשו"ת איש מצליח ח"ב חיד"א סימנים מ"ג-מ"ז). אבל אח"כ רבי בוגיד סעדון ע"ה (דודו של אבא, אחי אמו אבל בגיל היה קטן מאבא) אמר לי: מה פתאום? רבי משה שתרנו ע"ה הרב הראשי של

13. למה המשגיח לא ישים אותו? כי זה כבד והוא לא יכול להרים את זה, אבל הגוים 'אשר בשר חמורים בשרם' (ויחזקאל כ"ב), לוקחים מה שיהיה גם סיר של חמשים קילו ומניחים על האש.

ותלמיד באופן אישי. בשנים האחרונות לחיי, העתיק את דירתו מאשדוד למושב ברכיה כשהוא דר בקראון פשוט בסמוך ליישיבה. ביתו היה פתוח לכל תלמידי שחיפש אותן קשבת ועידוד, וגם כשהיו מגיעים לביתו בשעות הלילה המאוחרות, היה מתייחס לתלמידיו ככובד ראש ובנעימות מיוחדת.

המלצה חלומית...

את עזרתו וסיועו של רבנו משמים ליישיבה, רואים על כל צעד ושעל. כאשר הוצאות הישיבה עלו והצטברו, החליט רבי חיים לטוס לצרפת ולפנות שם לנדיבי עם. למרות שהיתה זו הפעם הראשונה שטס לצרפת,

ולא הכיר אף ידיד או נדיב, שם מבטחו בה'. והנה בלילה שלפני הטיסה, ראה בחלומו את רבנו כותב לו המלצה חמה: לכל מאן דבעי, מצוה רבה לעזור ולתמוך בישיבה הקדושה "חכמת רחמים" תכב"א... למחרת השכים רבי חיים בהרגשה טובה. החלום שחלם היטיב עמו, והוא הבין שמשמים מרמזים לו שהוא יזכה בנסיעתו לסיוע ממרום. וראה זה פלא, בצרפת, שמו הלך לפניו, ולמרות שלא הכיר אף אחד, שמעו יהודי פאריז על בואו של נכדו של רבי חיותה הכהן שמגיע למען הישיבה הנושאת את שמו ומוקמת במקום מושבו, וסיעו בידו מעל ומעבר. סיוע שיש בו ממש קיבל מתלמידו

של רבנו - הגאון רבי בוגיד סעדון זצ"ל ששימש כרב הקהילה הג'רבאית בפאריז. במקום שרבי חיים יאלץ להתרוצץ על פתחי נדיבים, מינה רבי בוגיד שני אנשים שילכו ויגבו מספים בעבור הישיבה מהנדיבים. בנוסף, דיבר עם קהילת מרסיי בעבור הגרשנות גדולה ופנה אליהם בקריאת קדש לעזור ולסייע בכל הכח והממון ליישיבה הקדושה על שמו של רבנו.

רבי חיים ראה בחוש את ישועת ה'. במשך הימים ששהה בפאריז, הוא למד עם רבי בוגיד סעדון את סדר לימודו בגמרא ובהלכה, ומלאכת איסוף הכסף נעשתה על ידי אחרים. רבי בוגיד אירחו ארוח מושלם כאב את בן יצאה, והיה מכבדו מאד, עד שכאשר רבי

למה אבא חשב שזה פלפל ירוק? כי ראה שרש"י כותב "פלפל ארוך" (שבת ס"ד ע"ב בד"ה פלפל), וא"כ ארוך זה הפלפל הירוק. אבל שמעתי מחכם תימני שבתמין הסבירו שכוונת רש"י "פלפל ארוך" לקרנפול שנקרא בימינו צפורן, כי הוא מאורך לעומת הפלפל השחור שהוא כדורי.

ההלכה למעשה בזה

יד. והנה ראיתי בספר **לקט הקציר** (סימן י"ט אות מ"ד) של **רבי אברהם כלפון** ע"ה, שכותב מפורש על הפלפל הירוק שהוא ירוק. וגם **הרב נאה** (קצות השלחן סימן קכ"ט בבדי השלחן אות י"ב) כותב ככה. וכתבתי את זה בהגהות על ספר ברית כהונה (ח"א חא"ח בסוף הערה 4). וראיתי גם בספר **תורת משה** (ברכות ל"ו ע"א עמ' קמ"ו) כתב **יד של רבי משה כהן** (הבן של רבי שאול ע"ה)¹⁸, שכותב **שהפלפל**

ללומר נטעתי כל הפירות. והמדרש (קהלת רבה פ"ב פסקא ז') הוקשה לו: איך אתה אומר שנטעת בהם הכל? הרי חסר לך פלפל שמביאים אותו מהודו, וכי הגעת להודו? ותירץ שהוא שלח והביא אותם מהודו. חכם אחר אמר שם שהוא לא הוצרך לשלוח שלוחים לזה, אלא שידע "משתית" של הקרקע, והיינו גידים בקרקע שמגיעים עד להודו, ושלמה נטע בהם את הפלפל השחור. מי אמר לי שזה הפלפל השחור? בספר אינצקלופדיה של הלפרין כתוב שהפלפל השחור מוצאו מהודו. לכן חיברנו את הדברים.

19. רבי משה כהן היה לו כתב יד יפה והיה בקי בכל מיני ידיעות ומדעים (כתבים עליו "כיליל החכמות והמדעים"), אבל כתב כמה ספרים ולא ערך אותם, כי היה טרוד בעסקי הממלכה וזו היתה הפרנסה שלו (כי בלר"ב היו לו חובות על חובות ואח"כ כשהלך לתונס היה עובד אצל המלך ומתפרנס בכבוד). וגדמה לי שחלק מהספרים שלו נדפסו אבל עם שגיאות. והוא כתב

על **פלפל שחור**, ולמתק הכוונה להטעים את הקדירה¹⁷. וגם קשה לומר שהגמרא דיברה על פלפל אנגלי, כי אינני יודע אם הוא היה ידוע בזמן הגמרא. וגם ודאי שהגמרא לא דיברה על הפלפל הירוק (חריף או מתוק כגון גמבה) כי ראיתי בספרים שהפלפל הירוק הובא מאמריקה, והרי אמריקה התגלתה רק לפני כחמש מאות שנה, וא"כ הגמרא ודאי לא כיוונה על זה (עייני בחוברת אור תורה ניסן תשע"א סימן ק"א אות ה'). אבל אם נאמר שכוונת הגמרא על פלפל שחור מתיישב הכל¹⁸.

ומצד שני לקחת ממנה דברים, אלא אם לקחת תקבל אותה וגם אם לא תקבל הכל לפחות קצת, אבל אין דבר כזה להילחם בתורה. אני מקבל פעם בשבוע עיתון שמתמצת את הכל, והשבוע ראיתי בשורה טובה של שר התחבורה שלא תהיינה עבודות בשבת בבני ברק. איך זה יתכן? והרי הם אמרו שצריכים לעבוד בשבת כי זה פיקוח נפש, אלא הם יביאו גוים שיטפלו בזה. שמע מינה שההפגנות שעשו בבני ברק לא הלכו לאיבוד, ומה שעשו ודיברו בליל שבת אחת הדברים פעלו את פעולתם. והלואי שכל ארץ ישראל תהיה ככה, שייבנו שיש ברכה בשבת. **אל תבחרו מהשבת, כי זה אור לאדם, השבת זה אושר ואין כמוה בעולם.** האותיות שאחרי "אשר" זה אותיות "שבת" (אל"ף אחריה ב"ת, ש"ן אחריה ת"ו, ור"ש אחריה ש"ן). מה אתם נלחמים בשבת?! משובעים שכמותכם, למה אתם עושים את זה?! והנה חצי נחמה שלפחות בבני ברק נוכל להתפלל בשבת בשקט, ולא יעבדו לנו בשבת. ויש שכר גם על דבר כזה, "כי יש שכר לפעולתך נאום ה'" (ירמיה ל"א ט"ו).

17. הגמרא (מגילה ז' ע"א) אומרת "טבא דזא פלפלתא חריפתא ממלא צנא דקרי", "קרי" זה דלעת (קריע בערבית), והכוונה שאם תאכל הרבה דלעת זה לא טעים כי זה מתוק או חצי מתוק, אבל אם תשים רק גרעין של פלפל קטן הכל טעים..

18. שלמה המלך אומר "עשיתי לי גנות ופרדסים, ונטעתי בהם עץ כל פרי" (קהלת ב' ה').

"ויהי

בעלות המנחה

אליהו הנביא זכור לטוב נענה בשעת המנחה

גם אתה יכול!

40 אברכים יברכו אותך מידי יום אחר תפילת המנחה

תמורת הוראת קבע

של 280 ש"ח לחודש במשך שנה - 10 פעמים נח

וכן שיי ברכה מהודר ומיוחד!

פרטים במשרד הישיבה: 08-6727523

"כשנכנסתי לכאן, ראיתי מולי בפתח הבית תמונה של רב צדיק שאינני מכירה, אך הוא נגלה אלי אמש בחלום ואמר לי: 'אל תחושי על בניך, אני שומר עליהם!'. אינני מכירה רב זה ולא ראיתי מעולם, אך תמונתו תלויה בפתח הבית כאן, וזו לי הפעם הראשונה שאני רואה את תמונתו, ומרוב התרגשות התעלפתי". מיד סיפרו לה שהרב שראתה בחלום הוא רבי רחמים חי חויתת הכהן, שבניה לומדים בישיבה שנקראת על שמו. מיד נסגר בראשה המעגל, והיא הבינה בהירות את פשרו של החלום, וכמוכן שינתה את דעתה בקשר לשנית בניה בפנימיית הישיבה.

בתוקף על רצונה. רבי חיים היה נבון מהמקרה, והתפלל לה' שהענין יסודר בצורה נעימה וטובה מבלי שיפורו סדרי הישיבה. יום אחד הגיעה אמש של האחים לבית חתן רבנו רבי **בנימין כהן** שליט"א ואשתו הרבנית פאנידה שושנה כדי לבקש עצה וברכה בנושא מסוים. והנה כבר כשנפתחה בפניה הדלת ועוד בטרם פתחה את פיה לדבר, נפלה מעולפת לעיניהם. נבהלו בני הבית, ומיהרו להגיש לה עזרה. לאחר שהתאוששה מעט, שאלה בדאגה: "מה ארע לך, האם את רוצה שנפנה אותך לבית חולים?". היא נענעה בראשה בסירוב וסיפרה בקול חלש:

חיים היה נכנס לביתו, היה רבי בוגיד עומד לכבודו מלוא קומתו.

סיוע משמים

עוד על סיועו של רבנו ממרומים, מסופר המעשה המפליא הבא: בישיבת "חכמת רחמים", היו כל התלמידים ישינים בפנימיה וכל כמה שבועות שבים לבתיהם לשבת. שני אחים מאשקלון למדו בישיבה, אולם אמש שדאגה להם לא הסכימה שילונם בפנימיה והתעקשה שיחזרו לביתם מדי ערב. ראש הישיבה רבי חיים כהן לא הסכים לכך, כיון שהלימודים בישיבה מסתיימים בשעת ערב מאוחרת. אך האשה עמדה

בזכותך! עוד אנשים יזכו ללמוד ב'בית נאמן' <<<

לאכול פלפל ירוק בחו"ל, ומוכרח שתופסים אותו כירק, ואין חשש בזה.

ברכת ברקים ורעמים בשם ומלכות

טו. אנחנו מברכים על הברק ועל הרעם בשם ומלכות. השבוע הרב **שיינין שליט"א** (הרב של אשדוד) שאל אותי על זה, ואמרתי לו שאנחנו מברכים בשם ומלכות. הוא אמר לי שבמרוקו לא היו מברכים בשם ומלכות, ואמרתי לו שג'רבא מברכים. אבל בתנאים לא היינו מברכים בשם ומלכות, כי הבן איש חי (ש"א פרשת עקב אות ט"ז) כותב שנוהגים ככה, והוסיף: "ושמעתי שבספר פתח הדביר (ח"ב סימן רכ"ז) נתן טעם לזה ואין לי הספק". **הרב עובדיה ע"ה** (חזון עובדיה-ט"ו) שבט וברכות עמ' תס"ב) היה לו ספר פתח הדביר, ונתן טעם בגלל שלא יודעים לברך תוך כדי דיבור. אבל מה הבעיה בזה?! אפשר לברך מיד שתשמע את הרעם, וכי אתה צריך לספר סיפור על הרעם?! את הסיפורים תשאיר לאחר הברכה...²¹

איך אפשר לברך בלי שם ומלכות?

טז. פעם הרב **עובדיה ע"ה** אמר: איך אפשר לברך על ברקים ורעמים בלי שם ומלכות? הרי יש דיון בפוסקים אם אדם נמצא בברכות קריאת שמע ושומע ברק או רעם, ולדעת הרב מגן אברהם יפסיק ויברך כי זו מצוה עוברת, שאם לא תברך עכשיו לא תוכל לברך. ואם הפוסקים מתירים להפסיק באמצע התפלה קל וחומר שכלי תפלה צריכים לברך. ויותר מזה, אם אדם ישן ושומע רעם (כמה פעמים שמענו רעם באמצע השינה) וידיו טמאות, יגב במגבת או בשמיכה, ויכסה ראשו ויברך "ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם שכחו וגבורתו מלא עולם", כי אם ילך ליטול ידיים ויחזור כבר עבר הזמן. וא"כ הברכה הזאת כ"כ חשובה, ולא נבטל אותה. אמנם יש מי שאומר שהברכות בפרק הרואה במסכת ברכות הם בלי שם ומלכות, אבל מי שאומר שכל אדם שזכר ברכות השחר יאמר בלי שם ומלכות. והרב חיד"א (טוב עין סימן ח"י אות כ"ט) כותב: יש אחד שאומר שלא צריך לברך על ברכות השחר בשם ומלכות, והוא קם בבקר כמו שוטה, ואומר ברוך פוקח עורים מתיר אסורים זוקף כפופים מלביש ערומים, אבל אדם כזה צריך נידוי כי הוא חולק על מרן (עיין סימן מ"ו ס"ח). ואל תאמר "אני חושש לדעת הראב"ד" (עיין בשו"ת טוב עין סימן ט' אות א'), אלא תעשה מה שנהגו בכל ישראל לברך בשם ומלכות. **אותו הדבר גם כאן בברכות של הרעמים והברקים, שצריך לברך בשם ומלכות.** ואלה שנהגו שלא לברך בשם ומלכות, אולי זה בגלל הטעם של פתח הדביר, אבל הטעם לא מובן, ולכן צריך לקבל את האמת בלי להתעקש בזה.

"שכוחו וגבורתו מלא עולם"

יז. מה מברכים על הברקים והרעמים? אמנם ע"פ ההלכה מברכים על הברק "עושה מעשה בראשית" ועל הרעם "שכחו וגבורתו מלא עולם" (עיין סימן רכ"ז ס"א ומ"ב שם סק"ה), אבל כנראה אצלנו חוששים שאולי עד שיברך על הברק בהתחלה עושה מעשה בראשית יבוא הרעם ויעבור כדי דיבור, לכן אנחנו נוהגים לברך על שניהם ברכה אחת "שכחו וגבורתו מלא עולם", וברכה זו שייכת גם על הברק ככה כתוב בגמרא (ברכות נ"ד ע"א) ובר"ף שם, וככה פסק מרן (עיין סי' רכ"ז שם). אמנם באר היטב (סק"א) כתב ש"כחו וגבורתו" שייך רק לגבי הרעם, ואילו לגבי הברק לא שייך לומר את זה. אבל העירו עליו לא נכון, כי שייך לומר "שכחו וגבורתו" גם על הברק. ומצאתי טעם יפה מאד לזה, כי כתוב שני פסוקים בתהלים: פסוק אחד על הברק **"האירו ברקיו תבל ראתה ותחל הארץ"** (תהלים צ"ז ד'), כי כל הארץ כשרואה את הברק זה משהו נוראי²², וגם על הרעם כתוב **"קול רעמך בגלגל... רגזה ותרעש"**

21. למשל תספר שהיתה שאלה אם הרעם קודם לברק או להיפך. ואני זוכר סיפור מילדות "סיפורי סבתא", שהרעם מחפש את הברק והולך אחריו והברק בורח, ואומרים לו "ברק ברח ממזרח למערב"... ומזה הבנתי שהברק נראה לפני הרעם. ויש הרבה טעויות וחושבים שהברק דו"ד יותר מהרעם, אבל זה לא נכון, כי הברק והרעם נוצרים באותה שניה. רק שהאוזן שלנו לא שומעת מהר, כי הקול הולך 350 מטר בשנייה ואילו האור הולך 300,000 ק"מ בשנייה, לכן רואים את האור של הברק תיכף לפני הרעם כי האוזן עצלה ומתמהמהת, "כי לולא התמהמנו" (בראשית מ"ג). אבל באמת הם נעשים בפעם אחת. וכך כתב הראב"ע בפרשת יתרו והרב בעל ספר הברית ועוד.

22. אתם חושבים שברק זה סתם? זה חשמל ומסוכן. פעם אדם היה הולך בדרך ברק פוגע בו ומת על המקום. מה היו עושים נגד זה? לפני מאתיים חמשים שנה היה חוקר גוי אחד

של הגמרא זה פלפל שחור, אבל הפלפל הירוק הוא ירק. וא"כ אין שום ספק בזה, ולא צריכים להחמיר בדבר הזה. וגם רבי נסים כהן ע"ה (הנכד של מורנו רבי כלפון) כתב לאבא: למה אתה אומר שהפלפל הירוק זה אילן? הרי בחו"ל אכלנו אותו. ואם תאמר לי שבחו"ל ספק ערלה מותר (י"ד סימן רצ"ד ס"ט), הרי הוא מחזיק מעמד רק שנתיים וא"כ הוא ודאי ערלה, אלא מוכרח שהוא ירק (עיין בשו"ת איש מצליח שם סימן מ"ד). למה באמת הוא ירק? ראיתי היום בספר ברכת ה' של רבי משה לוי ע"ה (ח"ג עמ' ז"), שהביא פוסקים שאומרים שהטעם לזה משום שכל שנה נעשה גרוע יותר, שנה ראשונה פלפל יפה ושנה שניה פחות ושנה שלישית גרוע יותר, ובודאי התורה לא דיברה על פרי כזה²³. לפיכך ברור להקל כדעת כל הפוסקים, גם הרב נאה וגם רבי אברהם כלפון וגם רבי משה כהן, וגם מה שנהגו בכל העולם ספר "עורת משה" עם כל מיני ליקוטים על ברכות ועוד כמה דברים, והראו לי כתב יד שלו על מסכת ברכות וכנראה עוד לא נדפס. והוא נפטר בשנת תרכ"ג (לפני מאה וחמשים שנה). היה אברך אחד מסכן בישיבה שהיה לו בן שנהרג בתאונה בן שנים עשרה לא אליכם, והוא הראה לי שיש לו כתב היד הזה, אז אמרתי לו: תעשה מצוה ותוציא את הכתב יד הזה לעילוי נשמתו. אבל הוא מתמהמה בזה. אנשים חושבים שאם תשאיר את הספר עוד שנה ועוד שנה, אח"כ תמור אותו בגיל מאה ועשרים. אבל זה לא נכון. כי המות לא מחכה לאף אחד ואסור לבזבז זמן, אלא צריך לעשות כמה שיותר מהר. ואם אתה לא יכול לתן למישהו אחר בקי יותר שיתקן ויעזור לך, ותוציא את זה. אם הרבמ"ם היה עושה ככה עוד לא היה גומר ספר המדע... כי עדיין היה אומר: כאן יש הערה וכאן יש קושיא וכאן הראב"ד מקשה עלי. לכן שיתן לאחר את הכל.

20. ומצאתי רמז נפלא בתורה, כשהתורה מדברת על הערלה כתוב: "ובשנה הרביעית יהיה כל פרי קודש הלולים לה', ובשנה החמישית תאכלו את פרי להוסיף לכם תבואתו" (ויקרא י"ב כ"ד-כ"ה). והרי אם הפרי הזה הולך ונגרע א"כ זה לא מוסיף ואין ערלה בזה. הכל נמצא בתורה, "הפוך בה והפוך בה דכולא בה" (אבות פ"ה מכ"ג).

כולל אברכים "תורת משה אמת"

שע"י ישיבת "כסא רחמים" ספרדית

המרכז: רחוב הרב עוזיאל 26 בני ברק

ימי השובבי"ם ועוז הדרם נאמנו מאד, ומרבית העם נגשים לשוב בתשובה מחטאות נעורים אשר פגמו באות ברית קודש

תיקון השובבי"ם

התיקון יערך אי"ה ביום חמישי לסדר "בשלח" י"א שבט תשע"ט (17.1.19 למנינים) בחדר האוכל של ישיבתנו הק'

לפני התיבה יעבר מרן הגאון הגדול מורנו ורבנו וטמרת ראשון החסיד המניין כמוהר"ר

שילמה משה עמאר שליט"א

המשתתפים יקבלו על עצמם את התענית ביום רביעי בתפילת מנחה. לפני יציאת האחרון

בשעה 15:00 פדיון פ"ד תענית
בשעה 15:30 תפילת המנחה עם טלית ותפילין
סך פדיון התענית 200 ש"ח

מי שאינו יכול להשתתף יכול למסור הפדיון כולל שמו ושם אמו בטלפון: 053-3110040

תפוס, קם מיד ממקומו. אמר לו פראג'י: "לא בשביל זה נגשתי אליך, אלא פליאה גדולה נפלאתי שכבודו בחר לשבת זוקא במקום זה!". הביט רבי חיים בפנים לא מבינות בפראג'י, וזה מיהר להסביר: "מקום זה היה מקומו הקבוע של סגן מורנו רבי חיותה, ואתה נכדו ממשיך דרכו, שהקמת ישיבה על שמו, לך נאה ולך יאה לשבת כאן". ולפי שקלסתר פני הנכד דמו מאד לקלסתר פני סבו הגדול, חשו המתפללים כעין 'תחיית המתים', כביכול יד אליהם ממרום רבנו בכבודו ובעצמו.

בא השמש בצהרים

ימים ולילות התרוצץ הגאון רבי חיים כהן למען החזקת

במקומו יושבוך

מידי תקופה היה רבי חיים סס לג'רבא כדי לחזק ולעודד את הקהילה היהודית שבמקום. בימים הספורים לשהייתו שם, היה נודד ממקום למקום כדי למסור שיעורי תורה בשפה הערבית המדוברת במקום. בשעה שהיה מופיע בשערי התלמוד תורה, היו התלמידים רצים לקראתו לבקש ברכה מ'הרב הגדול שהגיע מארץ ישראל'.

בפעם הראשונה שביקר בג'רבא, נכנס לבית הכנסת רבי אליעזר שם שכן בית מדרשו של סבו רבנו, תר בעיניו אחר מקום פנוי, והתיישב בצורה אקראית באחד המקומות. שמש בית הכנסת מר פראג'י מאזוז התקרב אליו, ורבי חיים שחשב כי התיישב במקום

נטיעות הדומות לשרשים

מפליא היה לראות את דמות דיוקנו וקלסתר פניו של הסב הגדול, משתקפים בדמיון מפליא בפניו של הנכד רבי חיים זצ"ל. בכל שנה, אחר ההילולא הנערכת בארץ ישראל, היה רבי חיים נוסע לצרפת ולעוד ארצות בעולם כדי להשתתף בהילולות שנערכו שם לכבוד רבנו. שנה אחת, בעת שדרש רבי חיים בהילולא שנערכה בצרפת, נכנס באמצע דרשתו הגאון רבי חיים **מאדאר** זצ"ל (רבה של תוניסיה). כאשר נכנס לאולם, הציץ בפני הדורש ונעמד משתומם ומתפלא למספר רגעים... לאחר שנגרע שאל בפליאה עצומה: "האם 'הרבי' קם מקברו כדי לבוא להילולא שלו?...". הבינו את טעותו ואמרו לו: "לא כבוד הרב, זהו נכדו הדומה לו...".

שמענו שבג'רבא מברכים "שכחו וגבורתו" וכוללים את שניהם. (ועיין בהסכמה לספר קיצור שלחן ערוך- איש מצליח).

"ארטישוק" - בריא טעים ומצוה

ית. היום יש דבר שהעולם לא יודעים כמה הוא בריא וחשוב, זה "ארטישוק". הרבה לא רוצים לאכול אותו כי הוא מלא תולעים, כאילו שבפטרזויליה לא היו תולעים, והרי לפני שגידלו ירקות של גוש קטיף היו תולעים כמעט בכל הירקות, רק שהיו בודקים כמה שאפשר. אמנם יש בו הרבה תולעים ונוראים לעין, אבל אדרבה תשטוף ותשטוף הרבה, "התשפוט התשפוט את עיר הדמים" (יחזקאל כ"ב ב'), אל תקרי התשפוט אלא התשטוף... זהו טעים מאד וגם בריא. הראו לי מאמר שהארטישוק בריא. ומי שיודע ישלל אותו עם לימון וכדו', זהו טעים מאד. אבל יש עוד מצוה בזה, כי כתוב בתורה: "וקוץ ודרדר תצמיח לך ואכלת את עשב השדה" (בראשית ג' י"ח), מה זה דרדר? כתוב במדרש (בראשית רבה פרשה כ' פ"סקא י') "הקנרין שעשויה דרין דרין". מה זה קנרין? המשנה (כלאים פ"ה מ"ח) אומרת: הקנרס כלאים בכרם, והרמב"ם (בפירוש המשנה שם) ורבונו עובדיה מברטנורא (שם) כותבים שהוא נקרא בערבית "קנריא". מי שיודע ערבית מבין שקנריא זה "גנאריה" שזה ארטישוק. ומה זה "שעשויה דרין דרין"? הכוונה שורות שורות²³.

23. כמו שאמרו בגמרא (ברכות כ"ח ע"א) על רבי אלעזר בן עזריה שצמחו לו "תמני סרי דרי

הארץ" (שם ע"ז י"ט). ולכן אפשר לומר על שניהם "שכחו וגבורתו מלא עולם". יש אומרים שאם אדם בירך על זה ועל זה ברכה לבטלה, ככה כותב בילקוט יוסף (ח"ג עמ' תרכ"ג) משם מר אביו ז"ל בשם ערוך השלחן (סימן רכ"ז ס"ב), שאפשר לברך ברכה אחת על שניהם, אז למה תברך ברכה גם על זה וגם על זה? **לכן נהגנו תמיד לברך רק "שכחו וגבורתו מלא עולם". ובדרך כלל מברכים על הברק ותוך כדי הברכה נשמע הרעם. ויוצאים שניהם בברכה אחת.** (ועיין בחזון עובדיה ברכות עמוד תס"ד). אמנם בתונוס היה לנו ספק בגלל דברי הבן איש חי, אבל כשבאנו לארץ

בשם בנימין פרנקלין "בנימין בן ג'מה", שגילה שהברק או הרעם נמשכים אחרי הברזל, ואם נשים מוט ברזל על יד כל בית, המוט מושך את הכל והוא נבלע באדמה. זה קוראים בשפת החשמלאים "הארקה", מה הפירוש? ארקה בארמית פירושו קרקע, "אלהיא די שמיא וארקא לא עבדו" (ירמיה י"א), הכוונה קרקע. ואחרי שגילו את זה, היה חכם בדורו של הגר"א שהיה מפחד מאד מהברק (כנראה ראה משהו שנפטר מזה. היה מקרה כזה בג'רבא בשנת תרפ"ד, עם אחיו של רבי חומאני עלוש שהיה בחור צעיר, ובמנחה ביום כיפור בא ברק לבית הכנסת ופגע בו ונפטר). ואמרו לו שחוקר אחד מצא תרופה לדבר הזה לשים ברזל. אמר להם: זה כתוב בתוספתא! איך יתכן שהתוספתא דיברה על הברק הזה? הראה להם את התוספתא (שבת פ"ז הלכה י'): "השם ברזל בין האפרוחים הרי זה מדרכי האמורי", מה הפירוש? היו דמיונות שוא שהברזל מבריק את השד, ולכן מי שרואה שהאפרוחים שלו מתים וכנראה השד משגע אותם, מניח ברז"ל שזה ראשי תיבות בלהה רחל זלפה לאה... והשד בורח משם. **אבל אם מפני הרעמים או מפני הברק הרי זה מותר**, מה שייך רעמים וברקים כאן? אבל בזכות הגילוי של פרנקלין הבנו את התוספתא הזאת. מפליא הדבר הזה. אבל עד שזה הגיע לג'רבא לקח זמן.

מרן הגאון
רבי רחמים חי חויתה הכהן זצ"ל
יעתיר בעדכם

אב החיים יעוד עליכם רחמים

בקניית כרטיס הגרלה להחזקת המוסדות
יתפללו עליכם
עשרות אברכים ובתוכם מנין כהנים מיוחסים
על ציונו הקדוש של מרן זצ"ל

ובציונים של רבותינו הקדושים:
• מרן החיד"א זצ"ל • מרן רבי משה כלפון הכהן זצ"ל • מרן רבי דידו כהן זצ"ל •
מרן רבי בוגיד סעדון זצ"ל • מרן רבי שלום משאש זצ"ל • מרן רבי עזרא עטייה
זצ"ל • מרן הראש"ל רבי בניציון עוזיאל זצ"ל • מרן הראש"ל רבנו עובדיה יוסף
זצ"ל • מרן הראש"ל רבנו מרדכי אליהו זצ"ל ועוד.

ניתן להעביר עד 5 שמות לתפילה
"זבוודאי לא ינות אותו צדיק עד שתתמלא בקשתכם"

הישיבה, כשהוא חוצה ימים ונהרות על מנת לגייס תרומות. אך למגינת לב בהיותו בשליחות מצוה לטובת הישיבה בצרפת, נסתלק בפתאומיות ונגדע באיבו בשאי פריחתו ותפארתו. לפתע פתאום ביום ראשון ה' במר-חשון התשס"ט, חש כאבים עזים בבטנו (וכבר כשנה לפני כן נתגלה אצלו שם ממצא לא טוב), ותוך שעות אחדות נקטף לבית עולמו, והוא בשנת החמישים לחייו. ארונו הוטס לארץ, וכבר למחרת נקבר בבית-החיים במושב ברכיה בסמוך לקברו של המרא דאתרא הגאון רבי **סאסי הכהן** זצ"ל שהיה קשור אליו מאז היותו ילד קטן. הלווייתו רווית היגון נמשכה כמעט על פני יום שלם, תחילה באשדוד ולאחר מכן בברכיה, כאשר אלפי אנשים הולכים אחר מיטתו בוכים ומבכים את גודל האבידה הפתאומית. וראו זה פלא: רבי חיים נולד בשנת פטירתו של רבנו, ומכיון שנפטר בשנת החמישים לחייו, בדיוק בשנה זו ציינו רבבות עמך בית ישראל את יובל החמישים לפטירת סבו רבנו, שרבי חיים היה ממשיך דרכו בהפצת התורה בדרום, והיה זיו פניו דומה לו מאוד. מדי שנה נוהג היה לערוך את ההילולא המסורתית לסבו הגדול. בחודשים האחרונים לחייו, שוחח עם בני המשפחה וידידיו על כך שהשנה ימלאו יובל שנים להסתלקותו של רבנו, ומן הראוי לערוך הילולא רבתי יוצאת דופן, וכבר תכנן להביא אורחים מבוגרים מג'רבא שהכירו את רבנו, אך מן השמים לא הספיקו

בידו, והסתלק בעיצומם של ההכנות להילולא זו. לאחר הפטירה הפתאומית, חישה ספינת המוסדות להישבר עקב החובות הכבדים שהצטברו. גדולי הדור שהכירו בחשיבות המקום, נכנסו לעובי הקורה, והטילו על אחיו הגאון רבי **חננאל כהן** שליט"א (תלמידו המובהק של הגאון רבי משה לוי זצ"ל) לעמוד בראשות המוסדות ולהמשיך את העשייה הברוכה. ואכן, רבי חננאל נרתם בכל עוז למשימה, כיתת רגליו לחו"ל, והצליח בס"ד להעמיד את המוסדות על תלם, כאשר יחד עמו נושאים בעול ראשות הישיבה אחיו הגאון רבי **ברכאל הכהן** שליט"א, ובנו הגדול של המנוח, הקרוי על שם הסבא קדישא, הגאון רבי **רחמים חי חויתה הכהן** שליט"א.

(במדבר כ"ו), עולת אותיות תולע, תוריד אותה. **לכן מותר לאכול את זה, וזה גם בריא גם טעים וגם מצוה**, "וקוץ ודרדר תצמיח לך ואכלת את עשב השדה". שנזכה לגאולה שלימה במהרה בימינו, אמן ואמן.

מי שברך אבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב, הוא יברך את כל השומעים **דברי תורה כאן, או ששומעים דרך "קול ברמה"**, וגם אלה שקוראים אח"כ ב"בית נאמן". ה' יתברך ימלא כל משאלות לבם לטובה, בריאות איתנה והצלחה רבה, אושר ועושר וכבוד, אורך ימים ושנות חיים, ונזכה לשמוע תורה מפי המשיח במהרה בימינו, אמן ואמן

וא"כ זו מצוה מהתורה. הרב האר"י היה מצווה לתלמידו רבי חיים ויטאל, לאסוף את העשבים שגדלו מאלהים בלי בן אדם והם כמו דרדרים, כדי לקיים מצות "ואכלת את עשב השדה" (שער המצוות דף מ"ה ע"א). לכן אותו הדבר גם ארטישוק. ובבית היינו מברכים עליו ואוכלים אותו גם סבא וגם אבא², ואין שום חשש של תולעים בזה. ואם יש חשש של תולעת שמטיילת שם בתוך המרק, היא לא אוסרת כי זה נותן טעם לפגם ואין בזה כלום, וכי כשמבשלים פולים לא היו בהם תולעים? הרי היו בהם המון תולעים, אלא שמורידים אותם ואין בעיה בזה. "עולת תמיד"

חירותא, כלומר שמונה עשרה שורות של שערות לבנות, כי לא מתאים שנשיא ישראל יהיה "בחורצ'ק" בן שמונה עשרה. "דרי" פירושו שורות. רק שהיה חילוק קטן ביניהם, **סבא אומר** שלא מברכים עליו בסעודה כי זה דבר הבא מחמת הסעודה, **ואבא אומר** שזה לא בא מחמת הסעודה כי רק אחרי שגומרים את הסעודה מביאים פירות, וא"כ מברכים עליו בסעודה. וכן אנחנו נוהגים.

מיניבר נעם 1 המהודר לשבת - בלי שאלות!

שאלה:

השבת אקראת השקיעה יצא יהונתן הקטן
 אחזר ואפגה החא ארדג גשם סג
 והרטיב את יהונתן ככא שגרו,
 אלו שאלה זאג חשה, אקמה מיד תקב
 גדולה אקבו אך נכרה שאלה
 יש איסור סחיטה השיע.
 ונפשה השאלה מה אפשר לעשות?

תשובות יש לשלוח למייל: israel@afikim-water.co.il או לפקס: 02-5807576
 בין הפותרים נכונה תוגרל מכונת קפה איכותית!

למחמירים: מעקף יחודי בורר ללא חשש

לשבת המהודר המהודר 24-7 כמות ספירה

הזוכה בפתרון החידה: שמואל אסרף ביתר עילית
 משקים שזכו בשבת מזיזים וענבים אסורים. בין שעומדים לאכילה ובין שעומדים לשתייה, משא"כ אם זכו מתוחים ורימונים (ושאר פירות שיש דרך לסחטם) לא נאסרו אלא הפירות עומדים לשתייה. עיין בש"ע (סימן ש"כ סעיף א').

נעם | זורם ברגע אחד | אולם תצוגה חדש! גבעת שאול 40 ירושלים | בדק ואושר לשימוש ע"י בד"ץ מהדרין | כ-40 כוסות מים רותחים | בטיחותי במיוחד לילדים | *8510 | אפיקים מפתח עיניו

החזר מובטח
 בשנת התשע"ז, נמכרה בהילולא מזוזה שהמלים האחרונות שבה נכתבו בידי קדשו של מרן ראש הישיבה הגאון רבי מאיר מאוזז שליט"א. אחד המשתתפים דחק עצמו למרות שהיה בקושי כלכלי, וקנה את המזוזה בעשרת אלפים שקלים. והנה, באותו שבוע הרויח את אותו סכום שתרם בדרך פלא.
 כך גם מר רוני ברנס הי"ו מעיד כי תרם שלוש מאות אלף שקל לישיבת "חכמת רחמים", ועוד באותו יום הרויח פי שלושים ממה שתרם!
 רוחו הקדושה של רבנו ממשיכה לרחף מעל מוסדותינו הקדושים הממשיכים את חזונו ומפיצים את אורו. יזכנו ה' לילך בדרכיו וללמוד מאורחותינו. ויהי רצון שזכותו תגן אלף המגן על כלל ישראל. אמן.

ותומכיה מאושר
 בשנת התשע"ו, כשבוע לפני ההילולא של רבנו, התקשר איש עסקים אמיד אל אחד מידידיו, ושטח בפניו את צרתו: "אנשי בליעל העלילו עלי עלילות במטרה, ובכל רגע עלולים לעצור אותי. אני חסר אוניו ואיני יודע מה עלי לעשות...".
 שמע ידידו את הדברים, והציע לו: "בעוד שבוע תתקיים הילולא של מורנו רבי חויה"צ זצ"ל שידוע שכל התורם ליישבתו זוכה לישועות גדולות. שמע לעצתי, תרום ליישיבה, ותראה ישועה!". נפלו הדברים על לב קשוב, וללא שהיות תרם ככל יכולתו. לאחר מכן הלך למשרדי התובעים לסדר את הענין. והנה לתדהמתו, בדקו במסמכים ולא נמצאה שום תביעה כלפיו.

כיום, המרכז התורני הולך ופורח, כאשר הוא כולל בתוכו אימפריה שלמה של מוסדות תורה וחסד: ישיבה לצעירים "אורחות חיים" (על שם מייסד המוסדות) הכוללת כששים בחורים. ישיבה גדולה וכולל אברכים "אורחות משה" (על שם הגאון רבי כלפון משה הכהן זצ"ל). מעונות וגני ילדים "שערי אברהם". מדרשה לנערים "בני רחמים". מדרשה לנערות "קולות חיים" מכון תורני "אורח צדיקים" להוצאת ספרים וכתבי יד. ישיבות בין הזמנים לכ-200 בחורים ואברכים. שיעורי תורה למבוגרים ולצעירים בדרום ובמרכז. הוצאת העלון הנפלא "בית נאמן" אשר מביא את שיעורו השבועי של מרן ראש הישיבה הגר"מ מאוזז שליט"א, בתפוצה של כמאה אלף עותקים (כן ירבו).

הזוכים בהגרלת בינים שנערכה בראש חודש שבט הם:
יגאל יעיש באר שבע שרשרת זהב
אבישי אזון עכו טבעת זהב
אבי חורי בני ברק שואב אבק

אי"ה ובל"ג ביום שני הקרוב
תיערך הגרלה נוספת בשידור חי
בתכנית חידודון של משמח הלבבות
ר' עמי מימון ברדיו קול ברמה

ההגרלה הגדולה

הזדמנות אחרונה! הצטרף עכשיו לשותפות במוסדות "חכמת רחמים"

בסוף הערב תערך הגרלה על רכב שברולט 2019,
מוצרי השמל, עשרות תכשיטי זהב ועוד.

שותפות אמת במליון דקות תורה מידי שבוע ברכישת כרטיסי הגרלה!

מרן רבי רחמים חי חויתה הכהן ציוק"ל

- השתתפות בהגרלה הגדולה על רכב ומתנות יקרות ערך
- שותפות ביותר ממיליון שעות תורה בחודש
- שותפות במפעלי התורה "חכמת רחמים"
- שי לבחירה על תמיכתן במוסדות הקדושים

בקניית 2 כרטיסים כרטיס בונוס מתנה

ההגרלה תערך בע"ה ביום שלישי ט' שבט 15.1.19

המוקד: 08-6727523 | באתר: yhr.org.il

ע"פ הוראת הרבנים ניתן לרכוש כרטיס מכספי מעשר

תשובה ניתן לענות
בקר בית נאמן
079-9270505 טלוחה 23
בין הפותרים נכונה יוגרל פרס
(חובה לציין שם וכתובת)

אי התמונה?

ילדי גאלה

בית נאמן לילדים

מתוך שיעוריו של מרן ראש הישיבה שלי"א
לע"נ גאולה בת הרבנית אסתר מאזוז ע"ה

גיליון
100

למען תספור

רבנו מרן הגאון רבי רחמים חי חיותה הכהן זצ"ל

רבה, למי שברא לק את המים לא מגיע לו תודה רבה? אמר לו: "באמת סליחה לא ידעתי", וברך שהכל נהיה בדברו. פכה דבר אתו בנחת, ואם היה שואל אותו בתקיפות "למה לא ברכתך?" היה אומר לו: "אני לא מברך", לכן אמר לו בעדינות, הרי אתה אומר תודה ללדה שהביאה לק את הפוס. אז למי שהביא לק את המים להרות צמאונק אתה לא יודע להודות?!

והיה מקרה אחר קשהוא בא למושב ברכיה, ובלייל תשעה באב הראשון שם בא מישהו עם נעלים והרב לא אמר לו כלום, רק אתרי התפלה אמר לו: "כמו שעשינו תשעה באב בחוץ לארץ, אז גם כאן בארץ יש תשעה באב, אתה חושב שבארץ ישראל יאנו לחרות? עדן אנהנו נמצאים בגלות, וכופים, פעם לאמריקה ופעם לפלוגי אלמוני", אמר לו: "בסדר, הרי אני צם בתשעה באב", אמר לו הרב: "אם פן מה הנעלים האלה? וכי אתה לא יודע שבחוץ לארץ נעלנו בתשעה באב נעלים של בדי? אמר לו: "רבי, אני עני ואין לי אפשרות לקנות נעלים, אלה הנעלים שלי של כל השנה", אמר לו הרב: "אם פכה אני מברך אותך שתהיה עשיר", ואחרי כך האיש היה באמת התעשר עשר גדול וסרף האיש מאד מאד, ואמר שהכל בא לו מהברכה של הרב בלייל תשעה באב.

ולכן זכות גדולה להשתתף בהלולא במושב ברכיה (זה קרוב לאשקלון), לבוא ולשמע דברי תורה, ולתרם ולעזר לישיבה שם, ישיבת "חכמת רחמים" על שמו של הרב זצ"ל, שאכותו תגן עלינו ונעליכם, ונזופה בלנו לגאלה שלמה במהרה בימינו, אמן ואמן. (גליון 16 אותיות כ"ט - ל"ג והערה 33).

בשבוע הבא ההלולא של מורנו ורבנו הגאון רבי רחמים חי חיותה הכהן זצ"ל רבו של אבא, והיה לו כח משיכה מיוחד, הוא היה מחזק תלמידים פאהרה ובחבה.

היה רב אחד, שמו רבי כמוס (או מימס) מאמו, יום אחד הוא ורבי חיותה זצ"ל נכנסו לבית הכנסת, בא אדם אחד שהיה לא נורמלי קצת, ואמר "שניהם נתלו על העץ" (הוא לקח את זה מפיט "מי כמוך" שאומרים בשבת וכו'), ומיד קמו עליו כלם וכעסו עליו, שאל אותם הרב: "מה יש לכם? מה הוא עשה?" אמרו לו: "האיש הזה אמר על הרב ועל רבי כמוס ששניהם נתלו על העץ", אמר להם: "אתם לא הבנתם את הכוונה שלו, שניהם נתלו על העץ, עץ זה התורה, כי עץ חיים היא למחזיקים בה" (משלי ג' יח), ואנהנו תלויים בתורה... אז אותו אדם הסתפל על הצבור ואמר: "אתם רואים שאני צודק?" וככה הרגיע אותו. (רבי כמוס מאמו היה אחד מיחד בגורא, שהיה בודק את כל תלמידי התורה ובוחן אותם בגמרא, במהרש"א ובמשמרות פנה, והיה לו עין זה מאד וראה בספר מגדולי ישראל חלק ג' עמוד שס"ב).

פעם אחת בא לרב מישהו שהיה עובד בסוכנות (וכנראה הגיע מארץ ישראל לגורא), ולצערנו, הוא לא היה כל כך שומר תורה ומצוות, אז הוא אמר לרבי חיותה: "אני רוצה כוס מים", ובאה הבת של הרב והביאה לו כוס מים, אמר לה "תודה רבה" והתחיל לשתות, מיד שאל אותו הרב: "למה אמרת לה תודה רבה?" אמר לו: "היא טרחה והביאה לי מים", אז אמר לו הרב: "אם למי שטרחה והביאה לק את המים אתה אומר לה תודה

הלכה נאמנה

שאלו את רבנו גרשם מאור הגולה (עין מועדים בהלכה עמוד קפ"ה וקפ"ח): האם מתו להתענות בט"ו בשבט? אמר להם: יש לנו משנה בראש השנה (פרק א' משנה א') "ארבעה ראשי שנים הם, באחד בניסן ראש השנה למלכים ולרנלים, באחד באילול ראש השנה למעשר בהמה, באחד בתשרי ראש השנה לשנים, באחד בשבט ראש השנה לאילן קדברי בית שמאי, בית הלל אומרים בחמשה עשר בו", ואם פן כמו שבראש השנה אחד בתשרי לא מתענים כי זה חג, ובאחד בניסן לא מתענים כי זה ראש חדש, ובאחד באילול לא מתענים כי זה ראש חדש, לכן גם ט"ו בשבט נחשב כמותם ולא מתענים בו.

יש מנהג שחתן צם ביום החתונה שלו, אמנם לא כלם נהגו כן, ומרן החיד"א אומר שבארץ ישראל לא מתענים תענית חתנים, וגם בתונס לא נהגו, אבל בגורא נהגו החתנים להתענות, וכן אנהנו נוהגים שהחתן צם ביום החפה, ובכל אפן ביום ט"ו בשבט לא מתענים, וכמו שפסק רבנו גרשם. (גליון 98 אותיות י' - י"ב וראה בגליון 45 אות כ').

חידה

היתכן שיר מטר בלי מטר?

תשובה ניתן לענות בקר בית נאמן
079-9270505 טלוחה 21 (חובה לציין שם וכתובת)
בא לשלוח התשובה עד יום שלי כערב

פתרונות מאילון קודם:

מתוך החידה:
אב ובנו כניו חסד, הקטן מבול
והגדול קטן, איה סר חירי הבן?
רבי יוסף בן בנימין סמאל, חירי סר דין יוסף,
הוכיח שילה ספרן - אספיקם
ספרן מה בחמנו?
רבנו מרן ראש הישיבה שלי"א בסמס,
מביא את העלון הקדוש "בית נאמן",
בדור לארצות הברית לפני כשנה וחצי,
הוכיח אברהם רבי - ירושלים

לרגל גיליון 100, בין הפותרים נכונה יוגרל ספר עם הקדשה אישית מרבנו מרן ראש הישיבה שלי"א

ידע ידע

ימי השובבים ותענית דבור

מרן החיד"א (ב"י וסוף לחק), בחק לישראל שמות יום ראשון, כותב כך: "ימי השובבים [הימים המסגלים, בשבועות שקוראים בהם את פרשיות שמות - משפטים (וראה בהקדמת מרן שלי"א לסדר תענית דבור, וראה שם גם לגבי שנה מעוברת)] ועו הדרם נאמנו מאד, ומרבית העם נגשים אל ה' לשוב מחטאת נעורים". ומה שעושים היום תענית וכדומה, זה לא דבר חדש, וכבר לפני מאות שנים בימי מרן [הבית יוסף] היו צמים בימי השובבים ארבעים יום, ומרן בעצמו היה צם ארבעים יום (כך מפורט בספר

מגיד מישרים). ועוד לפני מרן היה את רבנו תרומת הדשן, שתלמידו "הלקט יש"ר" כתב עליו (בעמוד 116) שהוא היה צם ארבעים יום בשובבים. והנה בדורות האחרונים בא רבנו הארי" (בשער רוח"ק) ואמר שלא מספיק לצום ארבעים יום, אלא צריך שמונים וארבע - ס"ד תענית (ויש לו השבולות על פי ההקבלה), ויש שהוסיפו על תענית אלו, ורבנו יוסף חיים בן אב"י חי (שנה שניה פרשת משפטים אות כ"ב) כתב לצום ס"ד תענית, ובספרו לשון חכמים אמר שאת הפ"ד תענית של הארי" אפטר לעצמם לארבע תענית, אבל גם את זה האנשים לא יכולים לעשות (ומי שידע בעצמו שיש לו הרבה דברים, ויכול לצום יום אחד בשבוע, אדרבה תבוא עליו ברכה). ולכן בא רבי יצחק אלמליך זצ"ל וכתב לעשות "סדר תענית דבור", והביא מקומה צדיקים מפרסמים (כמו "נעם אלמליך" ואחרים) שיום אחד של תענית דבור שווה לאלפי תענית של אכל, והוא כותב שכשאתה לא אוכל אתה לא

מלה של לשון הרע או דברי שקר ותנפה וכדומה, אלא רק לומר ומתפלל. והרמב"ם הוא הראשון בהסתיירה שטענה תענית דבור, מתי הוא עשה את זה? פעם הוא נסע בפאנה (בשנת ארבעת אלפים תתקכ"ד, שהיה פן שלושים פחות או יותר), והוא כותב במכתב ששרד מפנה: הייתי בסכנה כי עמד עלינו נחשול של ים להטביע אותנו, ואני נדרתי והתפללתי כל היום, ושקטה הסערה לדממה, "יגם סערה לדממה ויחשו גליהם" (תהלים ק"ז כ"ט), ומוסיף: "וכשם שלא מצאתי באותו היום אלא את הקדוש ברוך הוא לבדו, פכה בכל שנה ביום הזה לא אדבר עם שום אדם אלא אם פן אגנס" (זה מובא בספר חרדים פרק ס"ה). פרושו שהרמב"ם עשה תענית דבור כל שנה בחדש חשוון באותו התאריך שנצול מהסערה בים. (גליון 47 אותיות א', ב', ד', ה', וגליון 96 אותיות כ"ב - כ"ד).

מרכז תורני ברכיה "חכמת רחמים" מזמין את הציבור הקדוש

להילולא המסורתית

במלאת 60 שנה לפטירתו של מרן הגאון
המקובל האלוקי

רבי רחמים חי חויתה הכהן זיע"א

ראב"ד ג'ר בא ואגפיה

שתתקיים אי"ה

ביום שלישי ט' בשבט התשע"ט 15/1/19
בשעה 17:00 בבנין "אוהל הרב" במושב ברכיה

בהשתתפות:

הגאון **הרב דוד לאו** שליט"א
הרב הראשי לישראל ונשיא בי"ד הגדול

הגאון הצדיק **הרב צמח מאזוז** שליט"א
מנהל רוחני בישיבת "כסא רחמים"

הגאון
רבי רפאל בנימין כהן
שליט"א
מרא דאתרא ברכיה

הגאון המקובל
רבי יצחק ברדא
שליט"א
ראש ישיבת "יצחק ירגן"

הגאון
רבי רפאל כהן
שליט"א
ראש מוסדות
"יתד התשובה"

הגאון
רבי פנחס כהן
שליט"א
מרא דאתרא נתיבות

הרה"ג **רבי חננאל כהן** שליט"א
ראש הישיבה והמוסדות

ובהשתתפות:

ידיד הישיבה מצרפת
מר רמי שמילה הי"ו

ראש המועצה האזורית חוף אשקלון
מר איתמר רביבו הי"ו

סעודת מצוה במקום | הכניסה חופשית | מקום מיוחד לנשים

הסעות - ההסעות על דעת האחראים לבני תשלום וכי

בני ברק: 050-4103607 | **אשדוד:** דוד בוכבזה: 052-7687303
באר שבע: טובי בן ציון: 050-4277718, יוסף כלפון: 054-5589755
אלעד: משפחת כהן: 052-7639204, 0548450448
ירושלים: (הרישום עד ליום שני ח' שבט תלוי במס' הנרשמים) בטלפון: 052-7671030